БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 20 (18.198). • 24 январь 1982 йил, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

СССР Министрлар Советида

22 январда СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлди. Мажлисда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани ва СССРнинг 1981 йилги Давлат бюджетининг бажарилиш якунлари кўриб чиқилди, шунингдек 1982 йилги планни ва бюджетни бажаришни таъминлаш тадбирлари белгиланди.

КПСС XXVI съезди қарорларининг амалга оширилиши ва 1981 йилда меҳнаткашларнинг социалистик мусобақаси авж олдирилганлиги натижасида мамлакат экономикасини янада юксалтиришга эришилди. Миллий даромад 1980 йилдагига нисбатан 3,2 процент ошди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми, барча турдаги транспортнинг юк обороти ошди, янги асосий фондлар ишга туширилди. Халқ хўжалигида меҳнат унумдорлиги 2.5 процент ошди. 200 га яқин янги йирик саноат корхоналари ва объектлари ишга туширилди.

Колхоз ва совхозларнинг ходимлари ғоят ноқулай об-ҳаво шароитида қишлоқ хўжалик маҳсулотини ўз вақтида йиғиб-териб олиш ва тайёрлаш соҳасида катта иш қилдилар.

Халқнинг турмуш даражасини юксалтириш борасида планда кўзда тутилган тадбирлар амалга оширилди. Аҳоли жон бошига реал даромад 3,3 процент ошди, чакана товар обороти ва аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми кўпайди. Ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1980 йилга нисбатан 2,1 процент,

(Давоми учинчи бетда)

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ДАСТЛАБКИ ЙИЛИ:

ШАХДАМ ОДИМЛАР

1981 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг қарорларини амалга ошириш соҳасида социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ўтган йили ижтимоий ишлаб чиқариш ва унинг самарадорлигини янада оширишни таъминладилар, халқ фаровонлигини юксалтириш програмаси изчил амалга оширилмоқда. 1981 йилда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди.

	1981 йилда 1980 йилдагига нисбатан процент ҳисобида
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад	103,2
Саноат маҳсулоти — жами	103,4
шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	103,3
Истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш	103,6
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти	98
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	102,3
Асосий фондларни ишга тушириш	102
Капитал маблағ сарфлаш	103
Ишчи ва хизматчиларнинг сони	101,4
Меҳнат унумдорлиги:	
Саноатда	102,7
Қишлоқ хўжалигида (жамоат ишлаб чиқаришида)	98
Қурилишда	102
Темир йўл транспортида	100,8
Халқ хўжалигидан олинган фойда	101
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	103,3
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	103,6
Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан олган ўртача иш ҳақи	102,1
Колхозчиларнинг меҳнатига тўланган ҳақ	104
Аҳолига ижтимоий истеъмол фондларидан берилган тўлов ва имтиёзлар:	
Жами:	104,2
Аҳоли жон бошига	103,4
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	104,4
Аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми	106,1
Фойдаланиш учун топширилган жами уй-жой	101
Ташқи савдо обороти	117

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида **фан ва техника** муваффақиятлари жорий этила борди. Ўтган йилда:

Вужудга келтирилган янги типдаги машиналар, ускуналар, аппаратлар, приборлар ва автоматлаштириш воситаларининг намуналари	4 мингга яқин
Саноат корхоналарида ўрнатилган механизациялаштирилган поток ва автомат линиялар	11 мингга яқин
Комплекс механизация ва автоматлаштиришга ўтказилган участкалар, цехлар, корхоналар	5 мингдан ортиқ
Ҳисоб-китоб, планлаштириш ва бошқариш учун яратилган автомат системалар	500
Шу жумладан, технология жараёнларини бошқариш автомат системалари	300
Жорий этилган ихтиролар ва рационализаторлик таклифлари	4 миллион

Ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига 2,5 миллион кишининг меҳнати тежалди.

Миллий даромад 14 миллиард сўм миқдорда кўпайди ва 474 миллиард сўмни (ҳақиқий нархларда) ташкил этди. Унинг тўртдан уч қисмидан истеъмол учун фойдаланилди, уй-жой ва социал-маданий қурилишга қилинган чиқимлар ҳам бирга қўшиб ҳисобланганда бевосита халқ фаровонлигига миллий даромаднинг бешдан тўрт қисми сарфланди.

Саноат маҳсулоти 1980 йилдагига нисбатан 21 миллиард сўмлик кўпайди ва 643 миллиард сўмликка етди (корхоналарнинг 1975 йил 1 январдаги улгуржи нархларида).

Қишлоқ хўжалик маҳсулоти 1981 йилда 120 миллиард сўмлик бўлди.

Халқ хўжалигида жами қиймати салкам 135 миллиард сўмлик **асосий фондлар** ишга туширилди.

Халқ хўжалигида **ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони** 1.6 миллион кишига кўпайди ва 114,1 миллион кишини ташкил этди, колхозларнинг жамоат хўжалигида банд бўлган **колхозчиларнинг сони** 13,2 миллион кишига етди.

Ўтган йиллардагидек меҳнатга қобилиятли бутун аҳоли иш билан таъминланди.

Халқ хўжалигини бошқариш структурасини яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш тадбирлари амалга оширилди.

Ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш юзасидан партия ва ҳукумат қарорларида белгиланган тадбирларни амалга ошириш соҳасидаги ишлар кучайтирилди; ялпи ижтимоий маҳсулотнинг бир сўмига ҳисоблаганда хом ашё, материаллар, ёқилғи, энергия ва бошқа меҳнат буюмлари сарфи камайтирилди.

Қурғоқчилик қишлоқ хўжалигига ва бутун экономикага катта зарар етказди. Бу эса баъзи план топшириқларини бажаришга салбий таъсир кўрсатди. Енгил саноат ва саноатнинг озиқ-овқат тайёрловчи бир қанча тармоқларида қишлоқ хўжалик хом ашёси етарли миқдорда етказиб берилмаганлиги сабабли план аниқлаб чиқилди.

СССРнинг **ташқи савдо обороти** қарийб 110 миллиард сўмни ташкил этди. Унинг катта қисми социалистик давлатлар ва биринчи галда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳиссасига тўғри келди.

I. Саноат

Маҳсулотнинг ялпи ҳажми бўйича йиллик план бажарилди. Ишлаб чиқариш 1980 йилдагига нисбатан 3,4 процент ўсди. Саноатнинг айрим тармоқларига доир маълумотлар қуйидагилардан иборат:

	1981 йилда 1980 йилга нисбатан ишлаб чиқариш ҳажми процент ҳисобида
Электр энергетика	102
Ёқилғи саноати	101
Қора ва рангли металлургия	100.5
Химия ва нефть химияси саноати	105
Машинасозлик ва металлни ишлаш	106
Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати	103
Бинокорлик материаллари саноати	102
Енгил саноат	103
Озиқ-овқат саноати	102
Маданий-маиший моллар ва рўзғор асбоблари ишлаб чиқариш	107

Меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ўсди; ишлаб чиқаришни ўстиришнинг бешдан тўрт қисмидан кўпроғига шу йўл билан эришилди.

Министрликлар ва иттифоқдош республикаларда маҳсулот ҳажми, ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари юзасидан планнинг бажарилиши қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди.

	маҳсулот ҳажми бўйича йиллик планнинг бажарилиш проценти	1981 йилда 1980 йилга нисбатан процент ҳисобида: ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Умумиттифоқ ва иттифоқ республика министрликлари ҳамда идоралари			
Энергетика ва электрлаштириш	100,9	102	100,6
Нефть саноати	100,7	101	98
Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати	99,3	103	102
Газ саноати	103	107	105
Кўмир саноати	97	99,2	98
Қора металлургия	97	100,5	99,6
Рангли металлургия	99,9	100,3	99,6
Химия саноати	98	105	105
Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш	100,1	109	108
Энергетика машинасозлиги	93	102	100,7
Оғир ва транспорт машинасозлиги	97	102	102
Электр техника саноати	99	105	105
Химия ва нефть химияси машинасозлиги	100.7	104	104
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати	99,2	106	105
Приборсозлик, автоматлаш воситалари ва бошқарув системалари	102	106	107
Автомобиль саноати	99,9	105	104
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги	100,3	103	103
Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машинасозлик	102	111	108
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги	109	103	104
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор асбоблари	100,6	105	106
Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати	98	103	104
Бинокорлик материаллари саноати	100,2	103	103
Енгил саноат	101	102	103
Озиқ-овқат саноати	101	103	103
Мева-сабзавот хўжалиги	102	103	104
Гўшт ва сут саноати	99,4	99,8	99,7
Балиқ хўжалиги	106	103	104
Тайёрлаш	102	101	99,8
Медицина саноати	100,4	108	107
Микробиология саноати бош бошқармаси	92	107	105
Иттифоқдош республикалар (иттифоқ қарамоғидаги саноат ҳам шу ҳисобга киради)			
РСФСР	100,2	103,0	102,9
Украина ССР	100	103,0	102,3
Белоруссия ССР	101	104,5	103,0
Ўзбекистон ССР	102	106,1	103,2
Қозоғистон ССР	100,9	103,9	102,5
Грузия ССР	101	105,1	103,7
Озарбайжон ССР	103	107,0	105,7
Литва ССР	101	105,0	103,8
Молдавия ССР	100.8	102,0	100,5
Латвия ССР	101	103,1	103,0
Қирғизистон ССР	101	104,8	104,0
Тожикистон ССР	103	106,5	103,1
Арманистон ССР	102	107,5	103,9
Туркманистон ССР	102	102,5	100,9
Эстония ССР	102	102,1	102,1

Ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати бирмунча яхшиланди. Олинган фойда кўпайди.

Олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳиссаси саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида 15.5 процентни ташкил этди. Саноат маҳсулотининг 3.5 минг номдаги янги тури ўзлаштирилди ва кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1981 йилда ишлаб чиқарилгани	1981 йилда 1980 йилга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия — миллиард киловатт-соат	1325	102
Нефть (газ конденсати ҳам шу ҳисобга киради), миллион тонна	609	100,9
Газ — миллиард кубометр	465	107
Кўмир — миллион тонна	704	98
Пўлат — миллион тонна	149	100,4
Қора металлар (тайёр) прокати — миллион тонна	103	100,1
Пўлат қувурлар — миллион тонна	18,3	100,5
Темир руда — миллион тонна	242	99,1
Минерал ўғит (озиқлантирувчи моддаларнинг 100 процентига айлантириб ҳисоблаганда), миллион тонна	26,0	105
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари (шартли бирликларда) — минг тонна	504	107
Олтингугурт кислотаси — миллион тонна	24,1	105
Каустик сода — миллион тонна	2,8	100,1
Синтетик смола ва пластмассалар — миллион тонна	4,1	112
Химиявий тола ва иплар — миллион тонна	1.2	103
Автопокришкалар — миллион дона	60,5	100,7
Синтетик ювиш воситалари — миллион тонна	1,1	106
Турбиналар — миллион киловатт	15,6	80
Ўзгарувчи ток электр двигателлари — миллион киловатт	53,2	103
Металл қирқиш станоклари — миллион сўмлик	2045	105
Шу жумладан рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар — минг дона	10,0	113
Темирчилик — пресс машиналари — миллион сўмлик	596	106
Автоматлаштириш приборлари, воситалари ва уларнинг запас қисмлари — миллиард сўмлик	5,6	107
Ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари — миллиард сўмлик	5.0	110
Нефть аппаратлари — миллион сўмлик	198	99
Химия асбоб-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари — миллион сўмлик	712	98
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун технология асбоб-ускуналари ҳамда уларнинг запас қисмлари — миллиард сўмлик	1,4	104
Магистрал тепловозлар — миллион от кучи	3,8	98
Магистрал электровозлар — миллион от кучи	3,5	102
Магистрал юк вагонлари минг дона	61,0	97
Автомобиллар — минг дона	2197	99,9
Шу жумладан:		
Юк автомобиллари	786,6	100
Енгил автомобиллар	1324	99,8
Автобуслар	86,9	102
Тракторлар — миллион от кучи	47,9	102
Қишлоқ хўжалик машиналари — миллиард сўмлик	2,8	104
Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машиналар — миллиард сўмлик	2,1	104
Дон комбайнлари — минг дона	106	91
Пахта териш машиналари — минг дона	9,6	106
Экскаваторлар — минг дона	42,3	100,8
Иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди) — миллион тиғиз кубометр	274	99,7
Қоғоз — миллион тонна	5,4	102
Цемент — миллион тонна	127	102
Йиғма темир-бетон — миллион кубометр буюм	123	101

(Давоми иккинчи бетда).

Мажбуриятларнинг бажарилишини текширамиз

КАТТА СИНОВ

МУСОБАҚАДОШ ОБЛАСТЛАРДА:

АНДИЖОН—НАМАНГАН

Мамлакатимиз коммунистларининг олий анжумани белгилаб берган озиқ-овқат программасини амалга оширишдаги биринчи одим якунланди. Съездлар йилида мусобақадош Андижон ва Наманган областларининг чорвадорлари халқимизни мўл, сифатли ва таннархи арзон маҳсулотлар билан таъминлашда сезиларли силжишга эришдилар. Шу билан бир қаторда айрим соҳалар бўйича белгиланган топшириқлар бажарилмай қолди. Айни кунларда икки мусобақадош область чорвадорлари ютуқларни таъкидлаб, камчиликларни таҳлил этишмоқда. Йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш чораларини кўришаётир. Қуйида мусобақадош областларнинг чорвачилик бўйича эришган ютуқлари ва айрим камчиликлари ҳақида тўхталиб ўтамиз.

Андижон ва Наманган областларида давлатга чорва маҳсулотлари топшириш бўйича 1981 йилги маълумот:

Тайёрланган маҳсулот (планга нисбатан процент ҳисобида)	Гўштга топширилган молларнинг тирик вазни (килограмм ҳисобида)
АНДИЖОН ОБЛАСТИ	
Гўшт — 100	қорамол — 405
Сут — 100	қўй — 37
Тухум — 120,5	чўчқа — 84
НАМАНГАН ОБЛАСТИ	
Гўшт — 100	қорамол — 385
Сут — 102	қўй — 34
Тухум — 91,4	чўчқа — 90

Андижон области чорвадорлари кейинги йилларда жамоат чорвачилигини ривожлантиришга алоҳида эътибор беришаётир. Ўтган беш йиллик давомида чорвачиликни концентрациялаш ва ихтисослаштиришда муайян ютуқларга эришилди.

1980 йилга нисбатан 1981 йилда қорамоллар сони 3 процент, сигирлар — 3 процент, қўй ва эчкилар—ярим процент, чўчқалар — 227 процентга оширишга эришилди. Гўшт етиштиришнинг 3 процент, сут тайёрлашнинг 5 процент кўпайиши таъминланди. Бу борада гўшт етиштиришнинг муҳим резерви чўчқачиликни ривожлантиришда катта муваффақият қўлга киритилди. Ўтган йил давомида мавжуд чўчқалар сони 2,5 бараварга яқин кўпайди.

Аммо фактлар эришилган муваффақиятлар билан бир қаторда чорвадорлар ишида ҳали анчагина резервлар ва нуқсонлар мавжудлигини кўрсатмоқда. Масалан, гўштга топширилган қўйларнинг тирик вазни ўртача 37 килограммдан, чўчқаларники 84 килограммдан ошмаётир. Ўтган йили паррандачиликка яхши эътибор берилмади. Натижада тухум етиштириш 1980 йилдагига қараганда 6 процентга камайиб кетди.

Область чорвадорлари 1982 йилда чорва маҳсулотлари етиштириш бўйича зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилишган. Бу борада сут ва тухум топширишда сезиларли натижаларга эришилди. Агар ўтган йили январь ойининг биринчи ярмида аҳолига 2197 тонна сут, 2147 минг дона тухум етказиб берилган бўлса, бу йил шу даврга келиб 2404 тонна сут, 2152 минг дона тухум топширилди. Лекин маълумотларга назар ташлайдиган бўлсак, бу йилги гўшт топшириш қониқарсиз аҳволдалигини кўрамиз.

Шу йилнинг 16 январигача андижонликлар давлатга 1486 тонна гўшт етказиб беришди. Ваҳоланки, ўтган йили шу даврга бу областда давлатга 2148 тонна гўшт сотилган эди.

Ҳозир чорвадорлар учун энг долзарб кунлар ҳисобланган қишлов давом этяпти. Ўйлаймизки, Андижон области чорвадорлари мавжуд барча резерв ва имкониятларни ишга солиб, эл маъмурчилиги йўлида янги зафарларни қўлга киритаверадилар.

Съездлар йили Наманган области меҳнаткашлари учун улуғ зафарлар йили бўлди. Пахта, сабзавот, мева етиштириш бўйича белгиланган планлар муддатидан илгари ошириб бажарилди. Бу борада область чорвадорлари эришган ютуқлар ҳам диққатга сазовор. Область давлатга белгиланган миқдорда гўшт топширишга эришди. Сут топшириш плани эса ошириб адо этилди.

Чорвадорлар 1981 йилда 1980 йилга нисбатан қорамоллар сонини 2 процент, сигирлар сонини 0,4 процент, қўй ва эчкилар сонини 1 процент, чўчқалар сонини 7 процент, гўшт етиштиришни 1 процент, сутни эса 4 процент, тухумни 8 процент кўпайтиришга эришдилар. Пешқадам районлар ва хўжаликларда бу кўрсаткичлар янада юқори бўлди.

Бўрдоқибоқарлар гўштга топшираётган қорамоллар, қўйлар ва чўчқаларнинг тирик вазни талаб даражасида деб бўлмайди. Давлатга гўшт, сут, тухум топширишнинг суръати ҳам планда белгиланганидан анча паст.

Область чорвадорлари СССРнинг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йилда чорвачиликнинг барча соҳаларида ялпи ўсишни таъминлаш режаларини белгилашган. Шу йил январь ойининг биринчи ярми мобайнида улар давлатга 2045 тонна сут топшириб, ўтган йилнинг шу давридаги кўрсаткичдан анча ўзиб кетдилар. Лекин шу йилнинг 16 январигача топширилган гўшт ва тухум миқдори ўтган йил шу давридагидан ошмади.

Социалистик мусобақанинг якунлари шуни кўрсатмоқдаки, областларнинг партия ва хўжалик органлари жойларда жамоат чорвачилигини ривожлантиришга катта эътибор беришаётир. Чорва моллар сони ва маҳсулдорлигини оширишга эришиляпти.

Лекин шу билан бир қаторда шароит бир хил бўлишига қарамай, мазкур областларнинг турли район ва хўжаликларида чорва молларнинг маҳсулдорлиги ўртасида катта тафовут мавжуд. Айрим хўжаликларнинг кўрсаткичи областнинг ўртача кўрсаткичидан ҳам паст.

Хўжаликнинг раҳбарлари, мутахассислар маҳсулдорликни оширишнинг янги резервларини топиб, юксак марраларни эгаллашлари лозим. Мусобақадош Андижон ва Наманган областлари чорвадорлари қишловни пухта ўтказишга эришишлари ва қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли якунлашлари керак.

Ўзбекистон меҳмони

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Рамо Шейхо Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасини бориб кўрди, Тошкент чинни заводида бўлди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

23 январь куни Рамо Шейхони Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Е. Айтмуротов қабул қилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ўрток Георгий Минасович **Саркисовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан халқ депутатлари Фарғона область Ёзёвон район Совети ижроия комитети раиси ўрток Арслан Гареевич **Хайрутдиновни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Фан-техника тараққиёти тўғрисида

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиуми билан Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ёшлар учун уюштирган учрашувлар туркуми «Олимлар фан ва техника тараққиёти тўғрисида» деб аталади. Учрашувнинг мақсади — ёш олимлар, мутахассислар ва студентларни янги илмий ғоялар ва техникавий ечимлар олимлар ва практиклар фан ва ишлаб чиқариш ўртасидаги алоқани кучайтиришга оид конкрет тадбирлар билан таништиришдан иборатдир.

«КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга» шиори остида ўтказиладиган бундай учрашувлар ҳозирги пайтда ёшлар учун энг яхши дастуриламал бўлиб қолади. Учрашувларнинг тематикаси кенг бўлиб, бунда фундаментал ва амалий фанларни ривожлантириш истиқболлари, саноат потенциалини мустаҳкамлаш, аграр сиёсатни амалга ошириш, фан-техника тараққиётининг социал-иқтисодий натижалари каби масалалар бор.

23 январь куни Билимлар уйида бўлиб ўтган биринчи учрашувда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов ёш олимнинг илмий иши ва этикасининг ўзига хос хусусияти тўғрисида лекция ўқиди.

Учрашувлар СССР 60 йиллигига ва Ўзбекистон комсомолининг XXII съездига бағишланади.

(ЎзТАГ).

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили:

ШАХДАМ ОДИМЛАР

(Боши биринчи бетда).

Шифер — миллиард шартли плита	7,5	102
Ҳамма турдаги газламалар — миллиард квадрат метр	11,0	102
Тикилган буюмлар — миллиард сўмлик	24,1	104
Ички ва устки трикотаж — миллиард дона	1,6	102
Чарм пойабзал — миллион жуфт	739	99,5
Гўшт — жами миллион тонна	15,2	101
Шу жумладан саноатда ишлаб чиқарилгани	9,2	100,7
Колбасалар — миллион тонна	3,1	99,2
Озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулоти, Шу жумладан балиқ консервалари — миллиард сўмлик	5,1	103
Мол ёғи — миллион тонна	1,2	95
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисоблаганда) — миллион тонна	25,7	100,9
Қанд-шакар — миллион тонна	9,5	94
Ўсимлик мойи — миллион тонна	2,6	98
Кондитер маҳсулотлари — миллион тонна	4,0	102
Натура ҳолидаги чой (навли) — минг тонна	186	106
Консервалар — миллиард шартли банка	15,9	104
Соатлар — миллион дона	68,6	103
Чинни-фаянс ва майолика идишлар — миллион сўмлик	773	104
Навли идишлар (шиша ва биллур) — миллиард сўмлик	1,1	111
Радиоприёмник қурилмалари — миллион дона	8,7	103
Телевизорлар — миллион дона	8,2	109
Шу жумладан рангли тасвирни қабул қилувчи телевизорлар	2,7	120
Холодильниклар — миллион дона	5,9	100,2
Кир ювиш машиналари — миллион дона	3,9	103
Мотоцикл ва мотороллерлар — миллион дона	1,1	100,4
Мебель — миллиард сўмлик	6,4	105

Газ қазиб чиқариш, приборлар, автоматлаштириш воситалари ва ҳисоблаш техникаси, тракторларни, қишлоқ хўжалик машиналарининг баъзи турлари, ўсимликларни қимоя қилиш химиявий воситаларини, синтетик ювиш воситаларини, кийим-кечак, навли идишлар, мебелларни ва халқ истеъмол қиладиган бошқа бир қанча молларни ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди.

Айрим тармоқлардаги ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулотнинг умумий ҳажми, меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш, жамғармалар юзасидан планларни, илмий-техника программалари топшириқларини бажармадилар. Кўмир қазиб чиқариш, қора металлар тайёр прокатини, минерал ўғитларни, химиявий тола ва ипларни, юк вагонлари, ёғоч-тахта, қоғоз, газлама, чарм-пойабзал ишлаб чиқариш, гўшт, мол ёғини тайёрлаш плани бажарилмади. Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрликлари, Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор буюмлари машинасозлиги ва бошқа баъзи министрликларнинг ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналари тузилган шартномаларга ҳамда бажариш учун қабул қилинган нарядларга мувофиқ истеъмолчиларга маҳсулот етказиб беришни тўла-тўкис таъминламадилар.

II. Қишлоқ хўжалиги

Колхоз ва совхозларнинг ходимлари ҳаддан ташқари ноқулай об-ҳаво шароитларида мамлакатни қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлаш соҳасида катта иш қилдилар.

Қозоғистон ССР далаларининг, Россия Федерациясидаги бир қанча областлар, ўлкалар ва автоном республикалар, Украина ва Белоруссия, Ўзбекистон ССР, Озарбайжон ССР, Грузия ССР, Тожикистон ССР, Литва ССР, Арманистон ССР далаларининг меҳнатчилари катта муваффақиятларга эришдилар.

Давлат дон ресурслари мамлакат аҳолисини нон ва галла маҳсулотлари билан таъминлаш учун тўла-тўкис етарлидир.

Пахтакорлар яхши ҳосил олдилар. Ялпи пахта ҳосили 9,6 миллион тоннага етди. Ўтган йили 60,6 миллион тонна қанд лавлаги (саноатбоп), 4,6 миллион тонна кунгабоқар, 72,0 миллион тонна картошка, 25,6 миллион тонна сабзавот ҳосили олинди.

Келгуси ҳосил учун пухта замин яратиш соҳасида катта ишлар қилинди. Дон олиш учун 35,5 миллион гектар ерга кузги экинлар экилди, 117,3 миллион гектар ер шудгор қилиб қўйилди, катта-катта майдонларга яхоб суви берилди. Кўкламги экишга тайёргарлик ишлари авж олдириб юборилди — колхоз ва совхозлар баҳорги экинлар уруғлиги билан таъминланди ҳамда уларнинг кўпчилигида уруғлик экиш кондициясига етказилди; қишлоқ хўжалик техникасини оммавий ремонт қилиш давом этмоқда, минерал ва органик ўғитлар чиқарилмоқда.

Ҳамма категориялардаги хўжаликларда **маҳсулдор чорва** туёғи қуйидагича бўлди (миллион бош):

	1981 йил 1 январигача	1982 йил 1 январигача
Қорамоллар	115,1	115,7
Шу жумладан сигирлар	43,4	43,6
Чўчқалар	73,4	73,2
Қўй ва эчкилар	147,5	148,0

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга доир маълумотлар қуйидагича:

	1976—1980 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1980 йил	1981 йил
Гўшт (сўйилган вазнда), миллион тонна	14,8	15,1	15,2
Сут — миллион тонна	92,7	90,9	88,5
Тухум — миллиард дона	63,1	67,9	70,9
Жун (физик вазнда), минг тонна	441	443	454

Давлат йўли билан харид қилинган чорвачилик маҳсулотлари қуйидагича бўлди:

	1976—1980 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1980 йил	1981 йил
Чорва ва парранда — миллион тонна:			
Тирик вазнда	16,2	15,9	16,1
Сўйилган вазнда	10,1	9,8	10,1
Сут — миллион тонна	58,7	57,2	55,6
Тухум — миллиард дона	38,6	43,1	45,2

Тухум харид қилиш юзасидан белгиланган план ошириб бажарилди, сут, чорва ва парранда харид қилиш плани бажарилмай қолди.

Хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантирилди. 1982 йил бошларида мамлакатда 10 мингтага яқин хўжаликлараро корхона ва ташкилот, 500 тадан кўпроқ ишлаб чиқариш аграр-саноат ва қишлоқ хўжалик бирлашмалари бор эди.

Саноат, қурилиш ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотларнинг ёрдамчи хўжалигида, шунингдек аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш кўпайди. Колхоз ва совхозларнинг граждандар билан тузган шартномалари асосида чорва молларини боқиб семиртириш практикаси кенгайтирилмоқда.

Ишларнинг жами комплекси юзасидан қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга 37 миллиард сўм ёки халқ хўжалигига сарфланган жами **капитал маблағ** ҳажмининг 27 проценти сарф қилинди. Ишлаб чиқариш объектлари қурилишига 31 миллиард сўм сарфланди.

Қишлоқ хўжалигига 268 мингта юк ва ихтисослаштирилган автомобиль, жами қуввати 29 миллион от кучига тенг келадиган 352 мингта трактор, 105 мингта дон комбайни, 11,5 мингта картошка кавлайдиган 8,6 мингта лавлаги кавлайдиган ва 42,8 мингта силос ўрадиган комбайн, 9,6 мингта пахта териш машинаси, 81,6 мингта тракторга тиркаладиган пичан ўриш машинаси, 36,4 мингта пичанни йиғиб пресслайдиган машина, 3,6 мингта витаминли ўт талқони тайёрлайдиган агрегат, 16,5 мингта ёмғирлатиш машинаси ва қурилмаси ҳамда кўп миқдорда бошқа машина-механизмлар **етказиб берилди.** Машина-механизмларнинг кўпчилик турларини етказиб бериш плани бажарилди.

Қишлоқ хўжалиги (тўйимли моддалари 100 процентга айлантириб ҳисобланган) 19,2 миллион тонна ёки 1980 йилга нисбатан 406 минг тонна кўп минерал ўғит, 617 минг тонна, ёки 98 минг тонна кўп химиявий озуқа қўшимчаси олди.

Тракторга тиркаладиган плуглар ва ер юмшатиш механизмлари, дон комбайнлари, минерал ўғитлар етказиб бериш плани бажарилмай қолди.

Давлат аҳамиятига эга бўлган ўрмонларда 2,1 миллион гектар майдонда **ўрмонни қайта тиклаш ишлари,** шу жумладан 1,1 миллион гектар майдонда дарахт кўчатини ўтказиш ва уруғини сочиш ишлари ўтказилди. 47,3 миллион гектар ерда ўрмон барпо этилди.

III. Транспорт ва алоқа

Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти 1981 йилда 6,3 триллион тонна-километрни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан 2,3 процент кўпайди. **Пассажир обороти** 926 миллиард пассажир — километрга етди ва 4 процент ортди.

Транспортнинг айрим турларидаги юк обороти ва юк ташиш маълумотлари қуйидагилардан иборат:

	1981 йилда бажарилди	1981 йилда 1980 йилга нисбатан процент ҳисобида
Юк обороти — миллиард тонна-километр		
Темир йўл транспорти	3507	102
Умумий фойдаланишдаги дарё транспорти	255	104
Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти	140	106
Трубопровод транспорти (нефть ва нефть маҳсулотлари оқизиладиган қувурлар)	1263	104
Юк ташиш — миллион тонна		
Темир йўл транспорти	3746	100,9
Умумий фойдаланишдаги дарё транспорти	595	105
Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти	6631	103
Трубопровод транспорти (нефть ва нефть маҳсулотлари оқизиладиган қувурлар)	638	101

Темир йўл транспортида юк ташиш плани бажарилди. Юк ташиш ишларида банд бўлган ходимларнинг меҳнат унумдорлиги, поездларнинг вазни, локомотив ва вагонларнинг иш унуми, юк поездларининг ҳаракат тезлиги ошди; юк вагонининг ўртача оборот вақти қисқарди.

Денгиз транспорти чет эл йўллари ва ички йўлларда юк ва пассажир ташиш планини ошириб бажарди. 1980 йилга нисбатан чет элларга юк ва пассажир ташиш 12 процент ҳамда ички йўлларда юк ва пассажир ташиш 3 процент ортди. Юк ортиш-тушириш ишлари ҳажми 8 процент кўпайди, юкларни контейнерларда ташиш 4 процент ошди.

Умумий фойдаланишдаги **дарё транспорти** юк ва пассажир ташиш планини бажарди.

Трубопровод транспорти юк обороти планини ҳамда нефть ва нефть маҳсулотлари юбориш планини бажарди.

Умумий фойдаланишдаги **автомобиль транспорти** юк ташиш планини бажарди. Марказлаштирилган тартибда юк ташиш ҳажми 3 процент кўпайди. Умумий фойдаланишдаги автобусларда пассажир ташиш 2 процент, енгил таксомоторларнинг ҳақ олиб йўл юриши 7 процент ошди.

Ҳаво транспорти пассажир ташиш, пассажир обороти планини, жами ташиш ҳажмини ва халқ хўжалиги тармоқларига авиация хизмати ишлари планини ошириб бажарди. 109 миллион пассажир ташиб берилди. 100 миллион гектар майдонда қишлоқ хўжалиги ва ўрмон хўжалигига авиация ёрдамида химиявий ишлов берилди.

Транспорт, аввало, темир йўл транспорти ишида жиддий камчиликлар содир бўлди. Халқ хўжалигининг бир қанча энг муҳим турдаги юкларни ташишга бўлган эҳтиёжлари, шунингдек пассажир ташиш тўла-тўкис таъминланмади. Юк обороти юзасидан белгиланган план бажарилмади.

Алоқа корхоналари маҳсулот ҳажми планини бажарди; аввалги йилга нисбатан 5 процент ўсишга эришилди. Шаҳарлараро алоқа линияларидаги телефон каналларининг узунлигини, шаҳар ва қишлоқ телефон станцияларининг сиғимини ошириш, почта алоқасининг узел корхоналарини комплекс механизациялаш плани бажарилди. Радиоэшиттириш ва телевидение станциялари тармоғи кенгайтирилди. Мамлакат аҳолисининг 87 проценти телевидениенинг биринчи программасини, аҳолининг 68 проценти иккита ва ундан кўпроқ программани қабул қилиш имкониятига эга бўлиб қолди.

СССР — Ҳиндистон тропосфера алоқа линияси ташкил этилди.

IV. Капитал қурилиш

1981 йилда 200 тага яқин янги йирик давлат саноат корхоналари ишга туширилди. Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, кенгайтириш ва техника билан қайта қуроллантириш кенг миқёсда амалга оширилди. Кўп миқдордаги уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари ва бошқа социал-маданий объектлар фойдаланиш учун топширилди.

Электр энергетикада 10,5 миллион киловатт-қувват ишга туширилди. Мингечаурдаги Озарбайжон ГРЭСи ишлай бошлади. Туркманистон ССРдаги Мари ГРЭСи 1 миллион 260 минг киловаттдан иборат тўла лойиҳа қувватига етказилди. Ишлаб турган бир қанча атом электр станцияларида янги энергетика блоки ишлатиш учун қабул қилиб олинди.

Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноатида Ленинград областидаги «Киришинефтеоргсинтез», «Горькнефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, Ворошилов областидаги Лисичанск, Гомель областидаги Мозирь ва Бокудаги «КПСС XXII съезди» нефтни қайта ишлаш заводларида катта қувватлар ишга туширилди; Чимкент резина-асбест комбинатида ва «Нижнекамскшина» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги янги автомобиль шиналари ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди.

Газ саноатида Муборак табиий газ қазиб чиқарадиган ва қайта ишлайдиган газ комплексининг учинчи навбати муддатидан илгари қуриб битказилди, янги газ қувурлари ва айрим участкалар ишлатиш учун қабул қилиб олинди.

Кўмир саноатида 5 миллион тонна кўмир қазиб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди. Ворошиловград областида йилига 6,8 миллион тонна кўмирни қайта ишлаб берадиган группа бойитиш фабрикаси билан бирга 3 миллион тонна қувватга эга бўлган «Должанская капитальная» кўмир шахтаси ишлай бошлади.

Қора металлургияда Олтой кокс-химия заводи ишга туширилди, Мурманск областидаги Оленегорск ва Днепропетровск областидаги Жанубий кон-бойитиш комбинатларида темир руда қазиб чиқарадиган ва концентрат ишлаб чиқарадиган қувватлар, Курск областидаги, Михайловск ва Мурманск областидаги Ковдор кон-бойитиш комбинатларида темир руда қазиб оладиган, Новолипецк металлургия заводида углеродли пўлатдан совуқ усулда прокат ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун топширилди: чўян, пўлат, прокат, қора металлар, пўлат қувурлар ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди.

Рангли металлургияда ишлаб турган бир қанча корхоналарнинг қуввати оширилди.

Химия саноатида Томск химия заводи ишга туширилди, Березники азотли ўғит заводида, Придон химия заводида, «Пермнефтеоргсинтез» ва «Тольяттиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаларида минерал ўғит ва унинг учун хом ашё ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун қабул қилинди. Узунлиги 2400 километрдан ошадиган йирик халқ хўжалик комплекси — Тольятти — Одесса магистрал аммиак қувури қуриб битказилди.

Синтетик смола ва пластмасса ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди.

Машинасозликда кўп юк тортадиган автомобиллар ишлаб чиқарувчи Кама бирлашмасининг иккинчи навбати объектлари қуриб битказилди. КаМАЗ йилига 150 минг дизель автомобиллари ишлаб чиқарадиган тўла лойиҳа қуввати даражасига етказилди: Буғ турбиналар, юк ортиладиган магистрал вагонлар, ўзгарувчан ток билан ишлайдиган электр двигателлари, химия машина-ускуналари, металл қирқиш станоклари, темирчилик-пресс машиналари, автомобилларга ва тракторларга эҳтиёт қисмлар, қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда уларга запас қисмлар ва бошқа турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган қувватлар оширилди.

Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида целлюлоза, қоғоз, тилинган тахта, ёғоч қипиғидан тайёрланган плиталар, мебель ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди.

Бинокорлик материаллари саноатида асбест-цемент листлар, сопол тахтачалар, томга ёпиладиган юмшоқ материаллар, йиғма темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун қабул этиб олинди.

Енгил саноатда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи янги корхоналар ишга туширилди, булар орасида Ивано-Франковск области водийсидаги ип-йигирув фабрикасининг иккинчи навбати, Киев фетр фабрикаси ва Днепропетровск областининг Оржоникидзе шаҳридаги устки трикотаж фабрикаси, Нахчевон ички трикотаж фабрикаси сингари корхоналар, шунингдек Макеевка ип-йигирув фабрикасида ва Рубежанск пайпоқ фабрикасида, Тирасполь ишлаб чиқариш ип-газлама бирлашмасида ва Молдавия ССРдаги Унгене гилам комбинатида йирик қувватлар бор. Ишлаб турган корхоналардаги кийим-кечак ва чинни-фаянс ишлаб чиқарувчи қувватлар кўпайтирилди.

Озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатида Қашқадарё областидаги Косон ёғ-экстракция заводи, Курган областидаги Шумиха гўшт комбинати, Ровно областидаги Дубновский пишлоқ заводи, Ашхобод ва Липецкдаги сут заводлари ҳамда бошқа кўпгина корхоналар ишга туширилди. Ишлаб турган корхоналарда кондитер маҳсулотлар, гўшт ва қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қувватлар оширилди.

Байкал-Амур темир йўл магистралини қуриш муваффақиятли давом эттирилди. 261 километр узунликдаги Лена-Кунерма темир йўл линияси муддатидан илгари қуриб битказилди ва доимий равишда ишлатила бошлади.

Қишлоқ хўжалигида 9,3 миллион бош чорва мол боқиладиган чорвачилик бинолари, механизациялашган фермалар ва комплекслар ҳамда 12 миллионга яқин парранда боқиладиган бинолар қуриб битказилди. Паррандачилик фабрикаларида 6,3 миллион бош тухум берадиган парранда ва гўшт етиштирувчи паррандачилик фабрикаларида йилига 100 миллионтадан кўпроқ парранда боқиладиган қувватлар ва бошқа объектлар ишга туширилди.

660 минг гектар суғориладиган ва 700 минг гектар захи қочирилган ер фойдаланиш учун топширилди. 4 миллион гектарга яқин яйловга сув чиқарилди.

Пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига халқ хўжалигига сарфланган **капитал маблағ** салкам 133 миллиард сўмни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан 3 процент кўпайди.

Ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришга ва реконструкция қилишга 23 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

Капитал маблағларнинг йиллик ҳажмига нисбатан чала қолган қурилиш миқдори бирмунча қисқарди.

Ҳамма давлат пудрат қурилиш ва монтаж ташкилотлари 1981 йилда шу ташкилотларнинг пировард иш натижаларини характерлайдиган товар — қурилиш маҳсулоти кўрсаткичига қараб планлаштириш ва фаолиятига баҳо бериш шароитида ишлади. Товар-қурилиш маҳсулотининг жами ҳажми 60 миллиард сўмлик бўлди.

Давлат қурилиш-монтаж ташкилотлари, шунингдек хўжаликлараро ташкилотлар бажарган **пудрат ишларининг** жами ҳажми 1980 йилга нисбатан 2 процент кўпайди.

Қурилишдаги меҳнат унумдорлиги ошди. Қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини кўпайтиришнинг деярли ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Ўтган йили қурилишнинг техника даражасини янада ошириш давом эттирилди. Илғор конструкциялар, материаллар ва технология жараёнларини жорий этиш кенгайди.

Капитал қурилишда каттагина камчиликларга йўл қўйилди. Капитал маблағларни ишга тушириладиган бир қанча қурилишларга ва объектларга зарур даражада марказлаштиришга эришилмади. Натижада асосий фондларни, бир қанча ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш плани бажарилмай қолди. Товар қурилиш маҳсулоти, меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган планлар бажарилмади.

V. Халқ моддий ва маданий турмуш даражасининг ошиши

КПСС XXVI съездида қабул қилинган социал ривожланиш ва халқ фаровонлигини ошириш программасининг 1981 йилги планда кўзда тутилган тадбирлари амалга оширилди.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадларини, ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақини, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақни, ижтимоий истеъмол фондларини ўстириш топшириқлари бажарилди.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган **реал даромадлар** йил мобайнида 3,3 процент кўпайди.

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача ойлик иш ҳақи 1980 йилдаги 168,9 сўмдан 172,5 сўмга етди.

Колхозчиларнинг меҳнат ҳақи 4 процент кўпайди.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан олган **тўлов ва имтиёзлар** 122 миллиард сўмга етди ва бир йил мобайнида 5 миллиард сўм миқдорида кўпайди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан **берилган тўлов ва имтиёзлар ҳам қўшилганда ишчи ва хизматчиларнинг иш** ҳақи 233 сўмдан 238 сўмга етди.

Мамлакат районларида темир йўл транспорти ва пудратчи қурилиш ташкилотлари асосий фаолият ходимларига кўп йиллик иши учун қўшимча ҳақ тўлашни жорий этиш давом эттирилди. Айрим категориядаги врачлар узлуксиз иш стажи учун иш ҳақига ойлик устама жорий қилинди. Бошқа баъзи категориядаги ходимларнинг меҳнат ҳақи оширилди.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат шароитларини яхшилаш, иш вақтидан янада тўла-тўкис фойдаланиш тадбирлари амалга оширилди.

Пенсия таъминоти яхшиланди. СССРнинг «Давлат пенсиялари тўғрисида»ги қонунига биноан белгиланган қарилик, инвалидлик ва боқувчисидан маҳрум бўлганлик пенсияларининг минимал миқдорлари оширилди; беш ёки ундан кўпроқ бола туғиб 8 ёшгача тарбиялаган аёлларнинг иш стажи тўла бўлмаса ҳам уларга пенсия тайинланадиган бўлди. Кўзда тутилган тадбирлар рўёбга чиқарилиши натижасида 14 миллионга яқин пенсионернинг моддий аҳволи яхшиланди.

Болалари бўлган оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш тадбирлари амалга оширилди.

Мамлакатнинг шарқий ва шимолий районларида ишловчи оналар учун боласи бир ёшга етгунча қисман ҳақ тўланадиган отпуска жорий этилиб, айни вақтда ҳақ тўланмайдиган отпускани бир ярим йилгача узайтириш жорий этилди, шунингдек бола туғилиши муносабати билан бериладиган бир йўла давлат нафақаси миқдори оширилди. 12 ёшга етмаган икки ва ундан кўпроқ боласи бўлган ишловчи аёлларга ҳамма жойда ҳақ тўланадиган қўшимча 3 кунлик отпуска жорий этилди.

Умумий таълим мактабларининг ўқувчиларини дарсликлар билан бепул таъминлашни жорий қилиш давом эттирилди. 1981 йил 1 сентябридан бошлаб 1—5-синфларнинг ўқувчилари билан бир қаторда 6—7-синфларнинг ўқувчилари ҳам дарсликларни текин олдилар.

Давлат ички заёмлари облигациялари ҳақини тўлаш давом эттирилди.

Аҳолининг омонат кассалардаги омонатлари 9 миллиард сўм миқдорида кўпайди.

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти 283,6 миллиард сўмни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан таққослама нархларда 11,8 миллиард сўм миқдорида кўпайди. Чакана товар обороти давлат плани ошириб бажарилди.

Давлат ва кооператив савдосида **айрим молларни сотишнинг** ўсиши қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1981 йилда сотилгани 1980 йилга нисбатан процент ҳисобида
Нон маҳсулотлари	101
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	101
Балиқ ва балиқ маҳсулотлари	103
Сариёғ	97
Ўсимлик ёғи	101
Маргарин маҳсулоти	105
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари	102
Пишлоқ	101
Тухум	105
Қанд	102
Кондитер маҳсулотлари	102
Чой	103
Картошка	97
Сабзавот	101
Мева ва цитрус мевалар	102
Кийим-кечак, ички кийим ва газламалар	106
Трикотаж буюмлар	106
Пайпоқлар	102
Чарм пойабзал	109
Чинни-фаянс, майолика ва шиша идишлар	108
Совун ва синтетик ювиш воситалари	102
Мебель	108
Холодильниклар	102
Кир ювиш машиналари	102
Электр пилесослар	105
Соатлар	101
Фотоаппаратлар	100
Мотоцикл ва мотороллерлар	101
Велосипед ва мопедлар	99
Радиоприёмник қурилмалари	92
Телевизорлар	100
шу жумладан рангли тасвирни қабул қилувчи телевизорлар	107
Магнитофонлар	110
Енгил автомобиллар	115

Товар обороти кўпайгани ҳолда аҳолининг баъзи бир озиқ-овқат ва саноат молларига ошиб бораётган талаби ҳали тўла-тўкис қондирилмади.

Аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми 1980 йилга нисбатан 6,1 процент, шу жумладан қишлоқ жойларида 6,9 процент кўпайди. Маиший хизмат кўрсатиш ҳажми юзасидан белгиланган план бажарилди.

Мамлакат экономикасининг янада юксалиши, чакана товар оборотининг ва аҳолига кўрсатилган хизматларнинг ўсиши **пул муомаласининг барқарорлигини таъминлади.**

Давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотлари, колхозлар ва аҳолининг ўзи жами саҳни **106 миллион квадрат метр келадиган икки миллионта, шу жумладан қишлоқ жойларида салкам 30 миллион квадрат метр келадиган янги шинам квартиралар қурдилар. Тахминан 10 миллион кишининг уй-жой шароити яхшиланди.** Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан 1,1 миллион ўринли умумий таълим мактаблари, 550 мингдан кўпроқ ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 61 минг ўринли касалхоналар, ҳар сменада 120 минг беморни қабул қиладиган амбулатория-поликлиника муассасалари ҳамда бошқа кўпгина объектлар ишга туширилди. Шу билан бирга умуман мамлакатда, шунингдек айрим иттифоқдош республикаларда, министрликлар ва идораларда уй-жой ҳамда социал-маданий объектлар қурилиши плани бажарилмай қолди.

Аҳоли пунктларини янада ободонлаштириш ишлари ўтказилди. 1,9 миллионта квартира, шу жумладан қишлоқ жойларда 0,6 миллионта квартира газ билан таъминланди. Брест ва Поти шаҳарларида троллейбуслар қатнай бошлади. Ереванда метрополитеннинг биринчи навбати ва Ленинград ҳамда Киевда линияларнинг янги участкалари ишга туширилди.

Табиат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тадбирларининг катта программаси амалга оширилди. Шу мақсадлар учун 1,8 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди. Қора денгиз, Азов денгизи, Болтиқ денгизи, Каспий денгизи ҳавзаларига ва мамлакатнинг бошқа сув ҳавзаларига булғанган оқава сувларни ташлашни тўхтатиш ишлари давом эттирилди.

Халқ маорифи, фан ва маданият янада ривожлантирилди. Юз миллиондан кўпроқ киши таълимнинг ҳар хил турларига жалб этилди, шундан 44,3 миллион киши умумий таълим мактабларида, 4,1 миллион киши ҳунар-техника билим юртларида, шу жумладан 2,2 миллион киши ўрта ҳунар-техника билим юртларида; 4,6 миллион киши ўрта махсус ўқув юртларида, 5,3 миллион киши олий ўқув юртларида таълим олди.

1981 йилда 5 миллиондан ортиқ йигит ва қиз, шундан 1,4 миллион киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ўқув юртларини битириб чиқди.

Ҳозирги вақтда куни узайтирилган мактаблар ва группаларда 11,3 миллион ёки аввалги йилга нисбатан 5 процент кўп ўқувчи бор. 15 миллион бола мактабгача тарбия доимий муассасаларида тарбияланмоқда. Мавсумий болалар муассасалари 4,8 миллион болага хизмат қилди, шундан 1,6 миллиони мактабгача ёшдаги болалар эди.

Илмий ходимлар сони 1,4 миллион кишини ташкил этди.

Олий ўқув юртларига 1,1 миллион киши, ўрта махсус ўқув юртларига 1,5 миллион киши қабул қилинди. Бунда 0,9 миллион киши ёки 37 проценти олий ўқув юртлари ҳамда техникумларнинг кечки ва сиртқи бўлимларига қабул қилинди.

1981 йилда халқ хўжалигига 2,1 миллион мутахассис, шу жумладан 0,8 миллион олий маълумотли ва 1,3 миллион ўрта махсус маълумотли мутахассис юборилди.

Ҳунар-техника ўқув юртлари йил давомида 2,6 миллион ёш малакали ишчи тайёрлади ва шу ўқув юртларига салкам 3 миллион киши, шу жумладан ўрта ҳунар-техника билим юртларига қарийб 850 минг киши қабул қилинди.

Ўтган йилнинг охирига келиб, ўрта ва олий (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумотли аҳоли сони 149 миллион кишини ташкил этди. Ишлаб турган аҳолининг 85 процентига яқини шундай маълумотга эга эди.

42 миллиондан ортиқ киши корхоналарда, муассасаларда, ташкилотлар ва колхозларда курс, группа усулида ва якка тартибда таълим бериш йўли билан янги касбларга ўргатилди, шунингдек малака ошириш институтларида, факультетларида, курслари ва мактабларида малакаси оширилди.

Мамлакат аҳолисига ҳамма турдаги (оммавий илмий, таълим техника ва бошқа) салкам 330 мингта кутубхона хизмат қилмоқда, уларнинг 4,7 миллиард нусха китоб фонди бор.

1981 йилда нашр этилган китоб ва брошюралар тиражи 1,9 миллиард нусхага етди.

Мамлакатда 151 мингта киноустановка ишлаб турди, йил давомида 4,2 миллиард киши кино сеансларини томоша қилди.

Аҳолига **медицина ёрдами** кўрсатиш ва **унинг ташкилий ҳордиқ** чиқариши кенгайтирилди. Ҳамма ихтисосдаги врачлар сони йил мобайнида 32 минг нафар кўпайиб, бир миллион кишидан ошиб кетди.

Санаторийлар, пансионатлар, дам олиш уйлари ва базаларидаги ўринлар миқдори 40 мингта, туристлар базаларидаги ўринлар миқдори 4 мингта кўпайтирилди. Санаторийларда, дам олиш муассасаларида, туристик базаларда 58 миллион меҳнаткаш ва уларнинг оила аъзолари, шу жумладан туристик маршрутлар ва базаларда 33 миллион меҳнаткаш ва уларнинг оила аъзолари даволаниб, дам олдилар. Экскурсияларда 177 миллион киши қатнашди.

Ёз фаслида 26 миллионга яқин бола ва ўсмирлар пионер ҳамда мактаб лагерларида, экскурсия-туристик базаларда дам олди, ёки ёз даврида болалар муассасалари бўлган дачаларга борди.

Физкультура ҳаракати тобора оммалашмоқда. 28 миллиондан кўпроқ ГТО комплекси нишондорлари тайёрланди.

Совет Иттифоқининг аҳолиси 1982 йил 1 январда 2[illegible]8 миллион кишига етди.

СССР Марказий статистика бошқармаси

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда)

колхозчиларга тўланган меҳнат ҳақи эса 4 процент ошди. Болалик оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш тадбирлари амалга оширилди, бир қанча тармоқдаги ходимлардан баъзи категориясининг иш ҳақи оширилди, пенсия таъминоти яхшиланди. Маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига жами майдони 106 миллион квадрат метр уй-жой бинолари, шунингдек кўп миқдорда умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари, поликлиника ва касалхоналар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ва бошқа социал-маданий ҳамда маиший объектлар қурилди.

Шу билан бирга мажлисда СССРнинг айрим министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари ўзларига қарашли бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар ва ташкилотлар устидан назоратни сусайтириб юборганликлари ва раҳбарликда жиддий камчиликларга йўл қўйганликлари натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ва фойдани ошириш юзасидан белгиланган планнинг бажарилишини таъминламаганликлари уқтириб ўтилди. Кўмир қазиб чиқариш, қора ва бир қанча рангли металлар, пластмасса, синтетик смола, машинасозлик маҳсулотининг кўпгина турлари, ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва енгил саноат маҳсулоти планда белгиланганидан кўра кам миқдорда ишлаб чиқарилди. Капитал қурилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Темир йўл транспортида баъзи энг муҳим юкларни ташиш плани бажарилмади. Бир қанча министрликлар саноат маҳсулотининг янги турларини ўзлаштириш ва прогрессив технологияни жорий этиш юзасидан топшириқларни бажаришда қолоқликка йўл қўйди.

СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари хўжаликка раҳбарлик услуби ва методини қайта қуриш ишларини секинлик билан олиб бормоқдалар, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, саноат ва халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришнинг интенсив йўлига ўтказишни жадаллаштириш тадбирларини амалга оширишга етарли даражада эътибор бермаяптилар.

СССР Министрлар Совети СССР министрлари, идораларининг раҳбарлари ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари зиммасига КПСС Марказий Комитетининг 1981 йилги ноябрь Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги нутқида белгиланган қоидалар ҳамда вазифаларга амал қилиб, халқ хўжалиги тегишли тармоқларини, ўзларига қарашли бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар ва ташкилотларнинг ўтган йилги хўжалик фаолияти якунларини пухта анализ қилиш ва план-топшириқларининг ҳамда 1982 йилги ва беш йилликнинг шундан кейинги йилларига коллективлар қабул қилган муқобил планлар ва социалистик мажбуриятлар юзасидан маҳсулот етказиб бериш шартномаларини бажариш тадбирларини амалга ошириш вазифасини юклади.

СССР министрликларига, идораларига ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига капитал қурилишда ишларнинг боришини тубдан яхшилаш, материаллар, ишчи кучлари ва молиявий маблағларни энг муҳим қурилишларга жамлашни ва битказилмаган қурилишлар ҳажмининг камайтирилишини таъминлаш, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва ўзлаштириш юзасидан топшириқларнинг бажарилишини алоҳида назорат остига олиш таклиф этилди. Кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш, уларнинг турларини кўпайтириш, сифатини ошириш, аҳолига савдо хизматини яхшилаш учун қўшимча имкониятларни қидириб топиш топширилди.

СССР ҳукумати иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Тайёрлов министрлигига, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига ва СССР Гўшт-сут саноати министрлигига 1982 йилда мўл ҳосил олиниши учун пухта замин яратиш мақсадида чорва моллар қишловини, шунингдек кўкламги дала ишларига тайёргарликни муваффақиятли тугаллаш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш ҳамда экинларни парвариш қилиш учун зарур чораларни кўриш мажбуриятини юклади. Саноат министрликларига, СССР Госснаби ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига ажратилган тракторларни, автомобиллар, қишлоқ хўжалик машиналари ва уларнинг эҳтиёт қисмларини, ёнилғи-мойлаш материаллари, минерал ўғит ва бошқа моддий-техника воситаларини қишлоқ хўжалигига ўз вақтида етказиб беришни таъминлаш таклиф этилди.

Иқтисодий тежашни кучайтириш, хом ашё, ёнилғи ва бошқа материал-техника ресурсларининг оқилона сарфланишини таъминлаш, хўжасизлик ва исрофгарчиликни тугатиш, шунингдек, давлат, план ва меҳнат интизомини кучайтириш зарурлигига алоҳида эътибор берилди.

СССР Министрлар Совети СССР министрликлари, идоралари, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар ва ташкилотлар меҳнаткашларнинг ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтириш, СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш асосида 1982 йилги план-топшириқларини муваффақиятли ва ошириб бажариш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар деб ишонч билдирди.

СССР Министрлар Совети мажлисида масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев иштирок этди.

Мажлис охирида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети «Адабий-бадиий танқидчилик ҳақида»ги қарорининг 10 йиллиги муносабати билан

ИЖОД ТАРАҚҚИЁТИ ОМИЛЛАРИ

Ҳаётнинг барча жабҳаларида, шунингдек бадиий ижодда ҳам таҳлил ва танқидсиз ўсиш-ўзгариш бўлмайди, албатта. Айни замонда кўп нарса танқиднинг ҳаётий салмоғи, фалсафий мазмунига боғлиққи, буни эътибордан соқит қилиш асло мумкин эмас. Агар танқид илмий-эстетик жиҳатдан етук бўлмаса, адабий жараён, ёзувчи ижоди, бадиий асар моҳиятини ҳаққоний ёритмаса, ўз вазифасини бажара олмайди. Бу масала коммунистик партиямиз Марказий Комитетининг 1972 йил 25 январда қабул қилинган «Адабий-бадиий танқидчилик ҳақида»ги қарорида ўзининг чуқур ифодасини топган эди. Мазкур тарихий қарорда кўпмиллатли совет адабий-бадиий танқидчилиги эришган муваффақиятлар умумлаштирилиб, йўл қўйилган жиддий нуқсонлар атрофлича таҳлил қилинди. Шунинг учун у илмий-эстетик тафаккурни кенг миқёсда ривожлантиришда ўзига хос йўлчи юлдуз вазифасини ўтаб келмоқдаки, буни кейинги ўн йил мобайнида рўй берган бир қанча ўзгаришларда очиқ-ойдин кўрамиз.

Аввало шуни айтиш керакки, адабий-бадиий танқидчилигимизнинг реал воқелик билан алоқаси кучайиб, мустаҳкамланиб, илмий-эстетик ҳамда мафкуравий қудрати ортди. Эндиликда ёзувчининг асари, унинг барча ижодий изланишлари, умуман, адабий жараённи қандайдир схематик-догматик йўлларга биноан эмас, балки, яратувчан ҳаётимизнинг ўзида туғилиб, ривож топаётган бадиийлик қонунларига мувофиқ таҳлил қилиб баҳолаш одат тусига кириб бормоқда, ҳаққоний образларга, тўлақонли, тирик характерларга, жонли, оригинал типларга усталик билан сингдириб юборилган ғоялар таъсирчан бўлади, ғоявийлик билан бадиийлик, шакл билан мазмун бирлиги, яхлитлиги таъминлангандагина ижодий ютуқларга эришилади, деган нуқтаи назар етакчи мавқени эгалламоқда. Натижада қуёшли ўлкамиздагина эмас, балки, Бутуниттифоқ миқёсида эътибор қозонган бир қанча эпик полотнолар, поэтик асарларнинг яратилишига таъсир кўрсатган адабий-танқидий мақолалар, тадқиқотлар дунёга келдики, мен бу ўринда улардан фақат баъзиларини таъкидлаб ўтмоқчиман. Гап Матёқуб Қўшжоновнинг «Ижод масъулияти», Озод Шарофиддиновнинг «Талант — халқ мулки», Умарали Норматовнинг «Талант тарбияси» китоблари ҳақида кетяпти. Табиийки, бу китобларнинг илмий-эстетик савияси бир хил эмас. Ҳатто улардаги айрим мақолалар адабий-бадиий тараққиётга сезиларли таъсир кўрсатиш даражасига кўтарила олмаган, деб биламан. Чунончи, Матёқуб Қўшжоновнинг 1974 йил ўзбек насрига бағишланган «Изланишлар» мақоласида бир йил ичида босилиб чиққан жуда кўп асарлар тилга олинади, лекин уларнинг фақат оз қисмигина ўзининг илмий-эстетик баҳосини олади, холос. Озод Шарофиддинов «Лирика» сериясида босилиб чиққан бир қанча поэтик асарлар шеъриятимиз тараққиётига муносиб ҳисса бўлиб қўшилди, деган фикрни илгари суради, бироқ, бу фикр етук, эркин ва теран таҳлил орқали исботланмайди. Умарали Норматов Ҳамид Ғулом ҳамда Мирмуҳсин билан суҳбатлашганда асосан изоҳловчи, шарҳловчи сифатида майдонга чиқиб, ўзининг бадиий ижод тараққиётига оид дадил, асосли фикрларини ўртага ташлай олмайди. Учала китобда баъзи фикрлар танқидчиларнинг ўзига хос усулида, ижодий маҳорат билан ифодаланмасдан юзаки, бирёқлама чиқиб қолганини ҳам айтиш керак. Аммо бундай нуқсонлар Матёқуб Қўшжонов, Озод Шарофиддинов ва Умарали Норматовнинг ҳозирги ўзбек насрида, айниқса, романчилиги ҳамда шеъриятида рўй бераётган хилма-хил ижобий ўзгаришлар мавжуд мураккабликларни талабчанлик билан кўрсатиб беришига монелик қилмаган. Шунинг учун уларнинг мазкур адабий-танқидий асарларини синчковлик билан ўқиб чиқсангиз, баъзи истеъдодли ёзувчиларимиз бир қанча ўткир ижтимоий муаммоларни кўтариб чиқиб, уларни баркамол образлар, жонли қаҳрамонлар характери орқали ёритишга муваффақ бўлаётганлигини англаб оласиз. Қайси бир ижодкор ўз истеъдодига талабчанлик билан ёндашиб, ўзининг эл-юртимиз, заҳматкаш халқимиз, жонажон партиямиз олдидаги масъулиятини бутун вужудига сингдирган ҳолда зўр шиддат, жасорат ҳамда фидойилик билан қалам тебратса, кўзланган довонларни забт этиб юрганига ишонч ҳосил қиласиз. Айни чоғда айрим асарларда замондошларимизнинг орзу-умидлари, фикр-ўйлари, дарду ташвишлари ишонарли тадқиқ этилмаётгани, мавзу ва ҳаёт муаммолари мавжуд мураккабликлари билан ёритилмаётгани, шунингдек, баёнчилик, юзакилик, иллюстративлик ҳукмронлик қилаётгани, чинакам бадиий кашфиётлар жуда кам яратилаётгани тўғрисида жон куйдириб мулоҳаза юритганига гувоҳ бўласиз.

Хуллас, ижодий жараённи, ёзувчиларнинг изланиш, интилишларини рўй-рост ёритиб, адабий-бадиий танқидчиликнинг ўзига хос илмий-эстетик маҳоратини намоён қилаётган мақолалар, тақризлар, тадқиқотлар, айниқса, кейинги ўн йилликда танқидчиларимиз томонидан кўплаб яратилиб, сўз санъати ҳамда илмий-эстетик тафаккур тараққиётига таъсир кўрсатувчи муҳим омилларга айланганини, кенг ўқувчилар оммасининг эстетик тарбиясига ўз улушини қўшаётганини ҳеч кимга сир эмас. Эндиликда кенг миқёсда ривожланишда давом этаётган адабий-бадиий танқидчилигимиздан ёзувчилар ҳам, ўқувчилар ҳам илмий-эстетик баҳра олмоқда. Буни қанчалик теран ҳис қилсак, эришилаётган муваффақиятларимизни мустаҳкамлаб, йўл қўйилаётган нуқсонларни бартараф этиш шунчалик осон бўлади. Шу ўринда ўша тарихий қарордаги муҳим бир фикрни эслатиб ўтиш жоиздир. «Кўпгина мақолалар, обзорлар, тақризлар юзаки бўлиб, фалсафий ва эстетик жиҳатдан юқори савияда эмас, бу санъат воқеаларини ҳаёт билан боғлай олмасликдан далолат беради».

Биз, танқидчилар бу фикрни ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Негаки, у адабий-бадиий танқидчилигимизнинг илмий-эстетик, фалсафий савиясини кўтариб, реал воқелик, ижтимоий-маънавий тараққиёт билан алоқасини мустаҳкамлашга катта ёрдам беради. Айни чоғда ғоятда саёз, носамимий ёзилиб, ҳеч қандай илмий-эстетик фалсафий салмоққа эга бўлмаган адабий-танқидий мақолалар, тақризлар, обзорлар, тадқиқотлар моҳиятини фош этиш учун кенг йўл очиб бердики, бундан унумли фойдаланиш танқидчиларимизнинг муқаддас бурчидир. Ўн йиллик муддат ичида аҳвол анча яхшиланди. Илмий-эстетик тафаккур тараққиётига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилган қанчадан-қанча мақолалар, тақризлар, тадқиқотлар дунёга келди. Бунга қўшимча қилиб шуни айтиш керакки, «Шарқ юлдузи» журналида кейинги беш-олти йил ичида бир неча бор «Давра столи» атрофида гурунглар ўтказилди, баъзан баҳсларга материал берадиган мақолалар, тақризлар босилди. «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»да жонланиш бўляпти. Жиддий илмий-эстетик, адабий-бадиий ўзгаришларга замин ҳозирланяпти ва, умуман, вақтли матбуотимиз орқали ўқувчиларга тақдим этилаётган бир қанча адабий-танқидий материаллар савияси ҳозирги замон талаблари даражасига муттасил кўтариляпти. Аммо қанчалик салмоқли, муҳим илмий-эстетик муваффақиятлар қўлга киритилмасин, барибир халқимизнинг кун сайин ўсиб бораётган бадиий-илмий, ғоявий-эстетик эҳтиёжлари тўла қондириляпти, деб бўлмайди. Масалан, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»да ҳозирги шеъриятимизда гражданлик туйғуларининг ифодаланиши, «ўртамиёначиликка», қарши кураш муаммоларига бағишланган мунозара уюштирилганини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш керак. Лекин негадир бу мунозара кенг қулоч ёзмаяпти, узлуксиз ривожлантирилмасдан «узилиб» қоляпти. «Шарқ юлдузи»нинг фаолиятида ҳам ҳақиқий, қизғин баҳс илмий-эстетик анъанага айлантирилмаяпти. Тўғри, севимли журналимизда проблематик мақолалар босиляпти, кўплаб тақризлар бериляпти. Масалан, 1981 йил октябрь ва ноябрь сонларида ўнта тақризга ўрин ажратилганки, буни мамнуният билан қайд этамиз. Лекин бу тақризларнинг сифати бизни тўла қаноатлантиради, деб бўлмайди. Жумладан, Мирмуҳсиннинг «Илдизлар ва япроқлар» романи ҳамда «Замон, адабиёт» тўпламига бағишланган тақризларда етук илмий-эстетик таҳлилни деярли учратмаймиз. Роман ва тўплам моҳияти чуқур очилмайди.

«Шарқ юлдузи» ҳамда «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»да ёритилган бир қанча мақолаларда ҳозирги адабиётимизнинг равнақ топаётганлиги алоҳида таъкидланиб, ғоявий-бадиий жиҳатдан пишиб етилмаган, бўш асарларга қарши курашни ҳар томонлама авж олдиришга даъват этилганки, бу яхши, бироқ, фақат даъват этиш билан чекланмасдан принципиал, ўткир, ҳаққоний мақолалар, тақризларнинг кўплаб босиб чиқарилиши муҳимдир.

Табиийки, бу вақтли матбуот ўчоқларида амалга оширилаётган ижобий ишларни инкор қилиш мумкин эмас. Зотан, уларнинг сўз санъати равнақига, илмий-эстетик тафаккур, адабий-бадиий танқидчилик ривожига баракали таъсир кўрсатаётганлиги ҳаммага аён. Гап «Шарқ юлдузи» билан «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»нинг адабий-бадиий танқидчиликка янада жиддийроқ эътибор бериб, ўқувчилар оммаси учун ибратли сабоқ бўладиган, ёзувчиларимизнинг ҳамма вақт муваффақиятли ижод қилишига кўмаклашадиган етук мақолалар, баркамол тадқиқотлар, ҳаққоний тақризларни мунтазам равишда эълон қилиб бориши ҳақида кетяпти. Буни ҳозирги ижтимоий-маънавий, адабий-бадиий тараққиётнинг ўзи тақозо қиляпти. Агар айни чоғда аксари танқидчиларимиз вақтли матбуот, нашриётлар билан доимо ҳамкорлик қилиб, ўзларининг халқ ва партиямиз олдидаги бурчини бир лаҳза ҳам унутмаган ҳолда фаоллик кўрсатиб қалам тебратсалар, мақола ёки тақризгина эмас, балки, ҳар бир сўзи, ҳар бир фикри, кузатиши, ҳукм-хулосаси билан адабий жараённи, ёзувчи ижодини, бадиий асар моҳиятини рўй-рост ёритишга эришсалар, ҳар бир адабий-бадиий факт, воқеани илмий-эстетик таҳлил орқали очиб ташлаб, пировард натижада замон руҳини, давр моҳиятини ишонарли акс эттирсалар, социалистик реализм янада барқ уриб равнақ топар эди. Адабиётимизнинг ғоявий-бадиий салмоғи янада ортар, илмий-эстетик кашфиётларнинг туғилишига замин ҳозирланар эди. Шунинг учун ҳам партиямиз Марказий Комитетининг адабий-бадиий танқидчилик ҳақидаги тарихий қарори адабий-бадиий, илмий-эстетик ўсиш-ўзгаришни таъминловчи муҳим омиллардан бири бўлиб қолаверади. Дарвоқе, танқидчилар ўз истеъдоди, имкониятлари, мавжуд қудратини юксак талабчанлик асосида юқори савиядаги илмий-эстетик маҳорат билан намойиш қилмаса, ўзига хос қиёфасини эркин, оригинал услуб орқали юзага чиқармаса, ўзларига яратиб берилган қулай шарт-шароитларда, чинакам ижодий муҳитда қалам тебратмаса, илмий-эстетик ривожланиш ҳақида ҳеч қандай гап бўлиши мумкин эмас.

Коммунистик партиямизнинг бу тарихий қарорида, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездида, совет ёзувчиларининг VIII съездида кўпмиллатли совет адабиётимиз ва адабий танқидчилик олдига қўйилган юксак вазифаларни амалга оширишда катта ижодий ғайрат кўрсатиш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Норбой ХУДОЙБЕРГАНОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

Республикамиз бўйлаб

МАОРИФЧИЛАР КЕНГАШИ

Мактаб-интернатларда болаларнинг меҳнат тарбиясига тобора катта аҳамият берилмоқда. Ўз-ўзига хизмат кўрсатиш, фойдали меҳнат билан шуғулланишга болалар тарбиясидаги муҳим омиллардан бири сифатида қаралмоқда.

Республика маорифчиларининг Андижон шаҳрида бўлиб ўтган кенгаш-семинари ана шу мавзуга бағишланди. Кенгашда республикадаги мактаб-интернат директорлари, область, район партия ва маорифи ходимларидан уч юздан ортиқ киши қатнашди.

Ф. РАҲМАТУЛЛАЕВА.

АСАЛ КЎПАЯДИ

Наманган область Янгиқўрғон районидаги «Нанай» ва Фрунзе номли боғдорчилик совхозлари базасида асаларичиликка ихтисослашган янги «Оқ тош» совхози ташкил этилди. Совхоз Ўнғор тоғлари этакларида жойлашган бўлиб, 469 гектар майдонни ташкил этади. Шундан 136 гектарида олма навлари етиштирилади. Совхозда 1501 уя асалари бўлиб, уларнинг ҳар бирдан 22 килограммдан, жами 17,5 тонна асал олиш мўлжалланмоқда.

Беш йиллик охирига бориб, асал ари уялари 4500 тага, ундан олинадиган маҳсулот эса 80—100 тоннага етказилади. Янги хўжаликда полиз, мева етиштириш ҳам йўлга қўйилади.

С. ДАМИНОВ.

ЙИЛЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

БАЛИҚ САНОАТИГА ҚАРАШЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «БАЛИҚЧИ» ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-НАМУНА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ 1982 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумининг қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларидан илҳомланган бирлашма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари озиқ-овқат программасининг бажарилишига ўз ҳиссасини қўшишга ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, 1982 йил учун зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

Товар маҳсулотини реализация қилиш плани муддатидан илгари, 19 декабрда бажарилади ва уни 1981 йилга нисбатан 8.5 процент кўпайтириш таъминланади. Савдо ташкилотларига пландан ташқари камида 200 тонна тирик балиқ етказиб берилади, дудланган балиқ ишлаб чиқариш 8 процент кўпайтирилади. Қўшимча равишда бир миллионтадан кўпроқ чавоқ балиқ етиштирилади ва уларни республикадаги балиқ хўжаликларига сифатли қилиб етказиб бериш таъминланади.

Маҳсулот турини янада кўпайтириш ва сифатини яхшилаш мақсадида балиқнинг янги — буффало ва лаққа балиқ турлари кўпайтирилади. Балиқ етиштириш ва овлашнинг илғор усулларини қўлланиб, фан ва илғор тажриба ютуқларини жорий этиб, уч юз гектар келадиган кўл ва ховузларнинг балиқ маҳсулдорлиги гектар бошига 70 центнергача етказилади, бирлашма бўйича эса ўрта ҳисобда ҳар гектар сув сатҳидан 34 центнердан балиқ олинади.

Фан ва техника тараққиёти ишлаб чиқаришга изчиллик билан жорий этилади, балиқ урчитиладиган ва боқиладиган барча кўл ва ҳовузларда, ёрдамчи цехларда сермеҳнат жараёнлар механизациялаштирилади, озуқа тарқатадиган СКР-3 машиналари жорий этилади, причаллар қурилади ва шу йўл билан балиқ етиштиришда механизациялаштириш даражаси 80 процентга етказилади.

Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириб, белгиланган топшириқдан ташқари 140 тонна омихта ем, 95 тонна ўғит, 40 минг киловатт-соат электр энергия, 50 тонна ёнилғи-мойлаш материаллари тежалади. Ишлаб чиқариш чиқимларини камайтириш ҳисобига 200 минг сўм миқдорида пландан ташқари фойда олинади.

Коллективни социал ривожлантириш планига мувофиқ, 450 квадрат метр уй-жой қурилади, болалар боғчаси кенгайтирилади, ўқув комбинати, дам олиш зонаси ва спорт комплекси фойдаланиш учун топширилади. Бирлашманинг уй-жой посёлкаси газ билан таъминланади. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш тадбирлари амалга оширилади.

Ёрдамчи хўжалик кенгайтирилиб, қорамол 80 бошга, чўчқалар 500 бошга, қўйлар 200 бошга, парранда 4 минг бошга етказилади, асалари уяси сони 150 тага етказилади. Сабзавот, картошка, полиз экинлари ва озуқабоп экин майдонлари анча кенгайтирилади.

Бирлашма коллективи республикадаги балиқ хўжалигининг барча ходимларини 1982 йил планларини муддатидан илгари бажариш ва СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақиради.

Социалистик мажбуриятлар бирлашма меҳнаткашларининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

БИРИНЧИ НАВБАТДАГИ ВАЗИФА

БУДАПЕШТ. Венгриядаги энг катта корхоналарнинг бири — «Ганц-Маваг» машинасозлик заводи бу йил ишлаб чиқарадиган маҳсулотининг қарийб учдан бирини янгилайди. Корхона нефть химияси учун кучли компрессорлар, замонавий локомотивлар, атом энергетикаси учун машина-ускуналар ишлаб чиқарадиган бўлади. Ишлаб чиқаришни муттасил янгилаш заводнинг республикада энг тез ривожланаётган корхоналаридан бири бўлиб қолишига имкон берди. Бу йил заводда маҳсулот ишлаб чиқаришни 10 процент кўпайтириш кўзда тутилмоқда, бу эса умуман Венгрия машинасозлигини ўстириш суръатларидан ошиб кетади.

ИШ МАРОМИ ТАЪМИНЛАНМОҚДА

ПРАГА. Шарқий Чехословакиянинг Кошице шаҳридаги металлургия комбинати домна печларининг бирида технология жараёнини автомат бошқариш системаси синовдан ўтказиб бўлинди. Автомат бошқариш системаси агрегатнинг бир маромда ишлашини, кокс ва бошқа хом ашё тежаб қолинишини таъминлади. Комбинатнинг бошқа печларида ҳам янги техникани жорий этишга қарор қилинди.

ЧССРда ҳозир катта ҳисоб машиналари бир ярим мингтадан кўпроқ бўлиб, шу беш йилликда уларнинг қаторига янги авлод компьютерлари қўшилади. Бу компьютерларни ГДР, Венгрия, Совет Иттифоқи, Чехословакия ва бошқа социалистик мамлакатларнинг мутахассислари биргаликда куч-ғайрат сарфлаб ишлаб чиқишган.

500 МИНГИНЧИ СКРИПКА

БУХАРЕСТ. Руминиянинг Регин шаҳридаги торли асбоблар корхонаси коллективи экспортга беш юз мингинчи скрипкани тайёрлади. «Регин» тамғаси қўйилган маҳсулот жаҳоннинг кўпгина мамлакатларига манзур бўлмоқда. Совет Иттифоқи ана шу маҳсулотларни энг кўп харид қилаётган мамлакатдир.

Региндаги корхона ишга туширилгандан буён ўтган ўттиз йил мобайнида у бир миллиондан кўпроқ музика асбоблари тайёрлаб чиқарди. Ҳар йили буюртмачиларга юз мингта скрипка, виолончель, гитара жўнатилмоқда.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ХАНОЙ. Социалистик Вьетнам ўтган йилни экспорт қиладиган маҳсулотларни, чет мамлакатларга сотадиган маҳсулот турини кўпайтириш билан нишонлади. Республика кўп йил давом этган вайронгарчилик уруши натижаси бўлган иқтисодий қийинчиликларни бартараф этиб, ҳозирги вақтда ўзини кўпгина муҳим моллар билан таъминлабгина қолмай, шу билан бирга бу молларнинг бир қисмини чет мамлакатларга ҳам чиқармоқда.

● ДЕҲЛИ. Шу 1981—82 молия йилининг дастлабки саккиз ойи мобайнида Ҳиндистоннинг 10 та энг катта денгиз портида, деди журналистларга кемачилик ва транспорт министри Вирендра Патил, қарийб 55 миллион тонна юк ортилди ва туширилди. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6 процент кўпдир.

● АДАН. Демократик Яман пойтахтида Фаластин халқи билан бирдамликка бағишланган оммавий митинг бўлиб ўтди. Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Али Носир Муҳаммад митингда нутқ сўзлаб, биз Фаластин қаршилик ҳаракатига бундан буён ҳам ҳар томонлама ёрдам ва мадад бераверамиз, деди.

(ТАСС).

Япония — Америка ҳарбий шартномаси тинчлик, қуролсизланишга қарши қаратилган бўлиб, жаҳон жамоатчилигининг қатъий норозилигига учрамоқда.

— Япония сувларида «сизларни» табриклайман.

Б. Жуков чизган расм.

ҚУРОЛ ЭМАС, ИШ КЕРАК

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Бизга «МХ» ракеталари эмас, уй-жойлар керак», «В-1» бомбардимончи самолётлари қурилишига эмас, балки мактаблар учун пул сарфлансин» — Американинг Миннесота штатидаги Сент-Пол шаҳрида Рейган маъмуриятининг ҳарбий харажатларни ҳаётий муҳим социал программаларга ажратилган маблағларни кескин қисқартириш ҳисобига мисли кўрилмаган даражада кучайтиришга қаратилган йўлига қарши ана шундай шиорлар остида оммавий норозилик намойиши бўлиб ўтди. «Бизга янги қурол эмас, иш зарур», — деб хитоб қилишди намойишчилар.

АЖАЛФУРУШЛАР

ЛА-ПАС. (ТАСС). Санта-Крус шаҳрида контрабандистларнинг ишларини тергов қилаётган Боливия полицияси қора дори ишлаб чиқарувчи тўққизта яширин марказни фош қилди. Махсус контейнерларга жойлаштирилган ва чет элга жўнатишга тайёр қилиб қўйилган кўп миқдордаги кокаин ҳам топилди.

Полиция ўтказган ялпи тинтув вақтида ўттиздан кўпроқ контрабандист қамоққа олинди ва бутун бир аслаҳахона — қўлда ясалган бомбадан тортиб, гранаталар, автомат милтиқлар ва пулемётларгача қўлга туширилди.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

✦ БРЯНСК

Қуёнчиликка қизиқиш Брянск областида оммалашиб кетди. Ишчилар, хизматчилар, пенсионерлар ва мактаб ўқувчилари қуён боқиш билан шуғулланмоқдалар. Кейинги вақтларда «Қуён боқувчи» жамияти аъзоларининг сони қарийб минг кишига етди. Улар ўзларининг ортиқча маҳсулотларини тайёрлов пунктларига топширмоқдалар. Масалан, ҳаваскор қуёнбоқарлар бултур давлатга икки минг тўрт юз центнер парҳез гўшт ва салкам 140 мингта қуён терисини топширдилар.

✦ ДМАНИСИ

Грузия ССРнинг Гомарети қишлоғидаги совхоз молларни сўкимга боқиш учун ихтисослаштирилган. Бу ерда 1100 бузоқ учун мўлжалланган механизациялашган комплекс ишга тушди. Дманиси райони хўжаликларидаги барча бузоқлар бу ерга келтирилди. Энди бошқа колхоз ва совхозлар фақат сигирларни боқиш ва кўплаб сут етиштириш билан шуғулланади. Шу беш йилликда Грузияда 17 та чорвачилик комплексини фойдаланишга топшириш режалаштирилди.

✦ УССУРИЙСК

Уссурийскда КаМАЗ автомобилларининг двигателларини саноат асосида тиклаш йўлга қўйилди. Корхона бутун Узоқ Шарқдаги автомобилларга хизмат кўрсатади.

✦ КУРСК

Қадимий Курскнинг 950 йиллик юбилейи бир қанча оилаларнинг янги уйларга кўчиб кириши билан бошланди. Медицина ойнаси заводи ишчиларининг, бинокорларнинг оилалари янги квартира калитларини олдилар. Турар жойлардан ташқари муҳим маданий-маиший объектлар, масалан, драма театрининг янги биноси фойдаланиш учун топширилади. 1032 йилда вужудга келган шаҳарнинг тарихий марказини реконструкция қилиш давом эттирилади.

ДЎСТЛИК ҚАНОТЛАРИДА

«КАШМИР ҚЎШИҒИ» ҲИНДИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ

Зарҳал нақш билан безатилган кўк муқовали чиройли китоб — Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» асари куни кеча Ҳиндистонда нашр этилди.

Совет ёзувчиси илҳом билан тараннум этган қўшни халқнинг қадимий эртаги кенг қанот чиқариб бутун дунёда парвоз қила бошлади. Эзгулик. муҳаббат ва адолатнинг ёвузлик кучлари устидан тантанасига ишонч бахш этувчи доно ва нафис қисса Совет Иттифоқи халқлари ва бошқа мамлакатларнинг халқлари тилларига таржима қилиниб, оддий кишилар қалбида жўшқин акс садо берди. Юксак адабиётнинг ҳар қандай ҳақиқий дурдонаси каби «Кашмир қўшиғи» ҳам кўпгина санъат арбобларига илҳом бахш этди: у музика, театр, кино тилига қайта-қайта кўчирилмоқда.

Шуниси қувончлики, дунё узра парвоз этиб юрган бу асар яна ўз ватанига қўнганида, у самимий офаринлар билан кутиб олинди. Дўстнинг қалами халқ афсонасининг тагдор маъносига чуқурроқ назар ташлашга, шу дурдонанинг янги-янги қирраларини кўришга ёрдам берди. Ҳиндистон жамоатчилиги совет ёзувчисининг асарини интернационализм, қўшни халқнинг маданиятига ва анъаналарига бениҳоя ҳурмат ва астойдил қизиқишнинг яна бир намунаси деб билди.

Ниҳоят Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» Ҳиндистонда ўзбек тилидан ҳинд тилига таржима қилиб нашр этилди. Китобни «Навьюг паблишерз» нашриёти чиқарди.

Ҳозир «Кашмир қўшиғи» кашмир, урду ва Ҳиндистондаги бошқа тилларда нашр этилиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

Суратда: Ш. Р. Рашидовнинг ҳинд тилида чиқарилган «Кашмир қўшиғи» китоби.

В. Дубровский фотоси. (ЎзТАГ).

ЧОРВАГА ҒАМХЎРЛИК

Чорва моллар учун қурилган ва замонавий ускуналар билан таъминланган янги типовой бинолар Бўзатов районидаги «Ерқиндарё» совхозига чорвачиликдаги сермеҳнат жараёнларни батамом механизациялаштириш имконини бермоқда. Бу ерда ҳар бири икки юз бош қорамол учун мўлжалланган иккита оғилхона ишга туширилди. Қорақалпоғистон Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли хўжалик ҳисобидаги қурилиш участкасидан Р. Аҳмеров бошлиқ бригада меҳнаткашлари бу молхоналарни муддатидан илгари қуриб, фойдаланишга топширдилар.

АХБОРОТ

СИРДАРЁ

ЯШНАЁТГАН ГУЛИСТОН

Гулистон шаҳрининг ҳусн-жамоли йил сайин чирой очмоқда. Бунда қўли гул қурувчиларнинг ҳиссалари жуда катта. Шаҳарнинг микрорайонида яқинда 96 хонадон ҳовли тўйларини ўтказишди. Уйларнинг бари тўрт-беш хонали, замонавий, барча қулайликларга эга бўлган квартиралардир. Яқин орада бу ерда яна бир 56 квартирали уй фойдаланишга топширилади. Шунингдек, шаҳарнинг учинчи микрорайонда ўз-ўзига хизмат қиладиган озиқ-овқат магазини, «Жилгородок» массивида эса 150 ўринли болалар касалхонаси қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Шаҳар меҳнаткашлари бу ажойиб совғалар учун «Сирдарьяводстрой» трестининг 7-қурилиш бошқармаси ҳамда шаҳар уй-қурилиши комбинати бинокорларидан чексиз миннатдорлар.

ШИФОХОНАЛАР КЎПАЙМОҚДА

Янгиерда 100 ўринли, икки қаватли, хирургия шифохонаси қад кўтарди. Уни «Голодностепстрой»га қарашли 110-кўчма колонна қурувчилари барпо этдилар. Бу сўнгги йилларда шаҳарда қуриб битказилган ва фойдаланишга топширилган учинчи йирик ва замонавий шифохонадир. Унда беморларни даволаш учун ҳамма шароит муҳайё.

ҚЎРИҚДА МАДАНИЯТ КОШОНАСИ

Оқолтин районидаги «Андижон» совхозида 400 ўринли қишки маданият уйи битказилиб, фойдаланишга топширилди. Шу билан областдаги қишки клублар сони 165 тага етди. Ўн биринчи беш йилликда областнинг қўриқ зона меҳнаткашларига ана шундай маданий-маиший, уй-жой бинолари қуриб бериш кўзда тутилмоқда.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Узоқ Шарқ меҳнаткашлари шарафига

СССР 60

НУРГА ЧАРОҒОН ЎЛКА

Жуда мураккаб шароитларда ғоят тезлик билан олиб борилган бу қурилиш 27 ой давом этди. Съездлар йили, айниқса, рекордли бўлди. Иш намунали ташкил қилингани сабабли қурувчилар ўзларига топширилган вазифанинг муваффақиятли бажарилгани тўғрисида рапорт беришга муваффақ бўлдилар. Хабаровск — Комсомольск-Амур шаҳарлари ўртасида барпо қилинаётган электр узатиш линияси (ЛЭП) муддатидан ўн ой олдин фойдаланишга топширилди.

Қурилиш давомида нурчилар 400 километрдан кўпроқ масофадаги тоғ ва ботқоқликларни, дарёлар ва тайга ўрмонларини босиб ўтишди. Қутб циклонлари сув тошқини вужудга келтирган пайтлар ҳам бўлди. Аммо қурувчилар табиатнинг ҳар қандай қийинчиликларини ҳам мардонавор енгиб ўтдилар. Чунки улар БАМ зонасида тобора ривожланиб бораётган территориал ишлаб чиқариш комплексига электр энергияси сув ва ҳаводек зарур эканлигини жуда яхши билишарди. Кейинги икки беш йилликнинг ўзида Комсомольск-Амур районида саноат ҳажми икки баравардан кўпроқ ошди. Зея ГЭСи энергиясини Амур дарёси қуйи оқими ўрмончилари, химиклари, машинасозлари, кончилари, БАМнинг шарқий томонида вужудга келаётган янги корхоналар жуда интиқиб кутишарди. Мана, нурчилар берган ўз ваъдалари уддасидан чиқиб, Узоқ Шарқ қурувчиларини муддатидан салкам бир йил олдин арзон ва мўл-кўл электроэнергия билан таъминлашга эришдилар. Кейинги бир йилнинг ўзида 979 та минора пойдеворлари. 1173 та металл-тиргаклар ўрнатилди. Бутун масофа бўйлаб икки қатор электр узатиш линияси ва бир қатор яшиндан ҳимоя қилиш симлари тортиб бўлинди.

Янги электр узатиш линияси қурилишида «Дальэлектросетьстрой» коллективи билан бирга Сибирь кенгликларини ўзлаштириб бой тажриба тўплаган «Братск ГЭСстрой» қурувчилари, Хабаровск шаҳар ва қишлоқларида ташкил топган зарбдор отряд механизаторлари ҳам актив қатнашдилар. ЛЭП буюртмалари мамлакатдаги жуда кўп корхоналарда ғоят тезкорлик билан тайёрлаб берилди. Масалан, Хабаровскдаги темир-бетон буюмлари ҳамда тажриба-экспериментал заводлари трасса учун кўприкларга ишлатиладиган темир-бетон конструкцияларни ҳамда минора пойдеворои учун плиталарни ясаб беришди. Комсомольск-Амур авиасозлари ва кемасозлари эса минораларни монтаж қилиш учун зарур қисмларни ҳозирлаб бердилар.

Электр узатиш линияси турли коллективларнинг ўзаро ҳамкорлигини, инженер ва ишчиларнинг ижодий ташаббусларини вужудга келтириш мактаби ҳам бўлди. Шу пайтгача ҳеч бир қурилишда муракаб шароитларда оғир конструкция қурилмалари ва тупроқ қазиш машиналарини кўчириб юриш учун «Учувчи кранлар» — «МИ-10» вертолётлари, миноралларни кўтариш учун экскаваторлар қўлланилмаган эди. Трассада мана шу янги усуллар синаб кўрилгач, улар қурилишда мунтазам ишлатиладиган бўлиб қолди. Декабрь ойининг ўрталарига келиб эса трасса устида 18 та вертолёт ишлай бошлади. А. Комков бошлиқ комплекс бригада ана шу кунларда энг юқори натижага эришиб, вертолётлар ёрдами билан бир кунда 25 та металл минора ўрнатди.

Хабаровск ўлкаси индустриясини янада ривожлантиришни таъминлайдиган янги энергокўприк ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили охирги кунларида аъло баҳолар билан қабул қилиб олинди. Ленин комсомоли 60 йиллиги номли Зея ГЭСи ишлаб чиқараётган электр қуввати ёшлик шаҳри — Комсомольск-Амур шаҳрига етиб келди. Зотан, Узоқ Шарқ ўлкасида олиб борилаётган барча қурилишлар сингари Зея ГЭСи ҳамда унинг электр узатиш линиялари ҳам комсомол-ёшлар номи билан боғлангандир. Чунки бу қурилишларни олов қалбли ёшлар олиб боришяпти. Яқинда улар бутун мамлакатга яна бир янги хушхабарни тарқатишган эди. Зея ГЭСи ишга туширилганидан бери 13 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарди. Унинг нуридан Амур дарёси қуйи оқими районига жойлашган шаҳар ва қишлоқлар чароғон бўлиб турибди, тобора кенг кўлам олаётган қурилишлар, саноат корхоналари электр қуввати билан етарли таъминланмоқда. Узоқ Шарқнинг ёш энергетиклари «СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб ишлаб янги-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. 400 километрли электр узатиш линияси ана шу муваффақиятлардан биридир.

Ю. БАЛАКИРОВ.
Хабаровск.

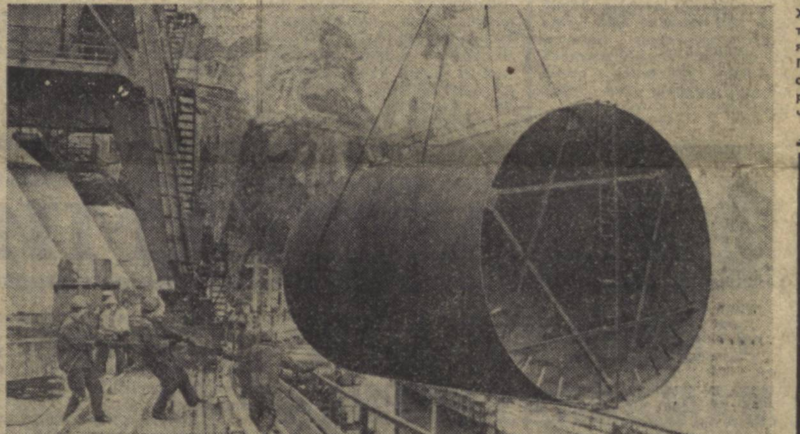

Жонажон партиямизнинг XXVI съездида қабул қилинган тарихий қарорларда Красноярск ўлкасида Саяно-Шушенск ГЭСининг қурилишини жадал суръатлар билан давом эттириш кўрсатиб ўтилган. Қурувчи ва монтажчилар бу шарафли вазифани уддалаш учун бутун куч ва имкониятларни ишга сафарбар этишмоқда. Суратда: Саяно-Шушенск ГЭСи қурилиши участкаларидан бирида монтаж пайти.

ТАСС фотохроникаси.

Буниси қизиқ

МИЯ ВА МАШИНА

ЭЛЕКТРОН-ҲИСОБЛАШ МАШИНАСИ БИЛАН БАҲСЛАШГАН АЁЛ

Зал ҳайратдан қотиб қолди. Саҳнада кўзи боғлоғлиқ аёл 201 рақамдан иборат сонни 23-даражали илдиздан оғзаки чиқариб берди. Натижани ёзиб чиқишнинг ўзига тўрт минут кетди.

Бангалорлик (Ҳиндистон) 37 ёшли Шакунтала Деви Англияда, Австралияда, Жанубий Африкада йирик ҳисобдон машина — компьютерлар билан бир неча бор мусобақалашиб, ҳаммасида енгиб чиқди. Масалан, у Австралияда математика профессори компьютерга вазифа бергунга қадар жавобини айтиб улгурди.

Даллас университетининг тадқиқотчилари Шакунталани текширмоқчи бўлиб, юқорида айтилганидек унга 201 та рақамдан иборат мисолни ечиш вазифасини топширди. Бу мисол компьютерга берилди. Бунақа чигал топшириқни бажаришга лаёқатли электрон-ҳисоблаш машинасини топиш осон бўлмади. Уларнинг аксарияти бунчалик катта сон билан ишлашга қодир эмас. АҚШдаги энг замонавий ва мураккаб компьютерларга хизмат кўрсатувчи бир группа техниклар ЮНИВАК 1108 электрон-ҳисоблаш машинасини тажриба тариқасида синов баҳсида иштирок этишга тайёрладилар. Унга 20 мингга яқин ахборот жамланди.

Улкан компьютер масалани бир минутда, Шакунтала Деви эса 50 секундда ечди. Жавоб тўққиз рақамли эди.

Шакунтала олти ёшлигидаёқ уч ёки тўрт хонали сонларнинг куб илдизларини осонликча чиқарар эди. Саккиз ёшида у Бангалор университетида ўз лаёқатини кўрсатди. 14 ёшида у Лондонни қойил қолдирди. Ўшандан буён юздан зиёд мамлакатда бўлди.

Шакунтала ўз чиқишларини одатда «оддий» масалалардан бошлайди: 6-7 хонали сондан куб илдиз чиқаради, кейин 10-12 хонали сонга ўтади. Бундан ташқари кейинги юз йилдаги у ёки бу сана ҳафтанинг қайси кунига тўғри келишини айтиб бера олади.

Мураккаб мисолларни қандай қилиб бунчалик тез ечасиз деган саволга Шакунтала бундай деди:

— Бунинг қандай юз беришини тушунтириб ҳам, айтиб ҳам бера олмайман. Гап мутлақ умумлаштиришда бўлса керак. Кейин ҳаммаси ўз-ўзидан юз беради Масалани эшитганим ҳамон жавоби онгимда пайдо бўлади.

Ўз саҳифаларида Шакунтала ҳақида ёзган Гонконгда чиқадиган «Эйша мэгэзин» ҳафталигининг қайд этишича, бу ноёб ҳодисани врачлар ҳам тушунтириб беролмаяптилар. Кейинги 150 йил ичида ана шундай қобилиятли уч ёки тўрт одам маълум. «Гиннесс рекордлар китоби» маълумотларига қараганда фақат бир одам ўз қобилиятга кўра Шакунталага тенглашиши мумкин. Бу даниялик Вим Клейн бўлиб, у 1973 йилда 200 рақамдан иборат сонни 23-даражали илдиздан оғзаки чиқарган. У бу масалани ечишга кўпроқ вақт — ўн ярим минут сарфлаган эди.

А. СКОРОДУМОВ,
(АПН).

БИЛИМ ЮРТИНИНГ ЯНГИ БИНОСИ

Мухтор Ашрафий номли Бухоро музика билим юртининг коллективи янги бинога кўчиб кирди: билим юрти учун 30 та синф хонаси, уч юз ўринли концерт зали, кичик зали ва овоз ёзиб олинадиган кабинети бўлган икки қаватли бино қурилди.

Ҳозир билим юртининг фортепьяно, миллий халқ чолғу асбоблари, хор дирижерлиги, вокал ижрочилик бўлимларида 320 нафар йигит-қиз шуғулланмоқда. Келгуси йили билим юртида ўқувчилар икки барвар кўпаяди. (ЎзТАГ).

«ПАХТАКОР» МАВСУМ АРАФАСИДА

ФУТБОЛ

Тўп рақибдан тортиб олиниб, олдинга узатилди, ҳужумчи эпчиллик билан уни дарвозага киритди... Бу — тактика дарсида ўтказилган матч пайтида содир бўлди. Эҳтимол. шу комбинация яшил майдонда такрорланар. Шундай бўлиши учун «Пахтакор» йигитлари тўп билан ва тўпсиз — гимнастика майдонида. сув ҳавзасида. тренажерларда соатлаб машқ қилмоқдалар.

— Бу галги мавсум биз учун айниқса муҳим, — дейди «Пахтакор» капитани Андрей Якубик. — Команда ўз қаддини ростлаб олиши учун берилган давр тугади. Энди биз Ўзбекистоннинг спорт шарафини ҳимоя қилган ажойиб команданинг анъаналарини давом эттириш ҳуқуқига эга эканимизни исботлашимиз керак.

«Пахтакор»нинг ҳозирги мураббийлари — Иштван Иожефович Секеч, Добин Иннокентьевич Шегай, Галимзян Салихович Ҳусаинов. Яков Аронович Аронов ўзларининг ўйин мавсумларига ҳозирлик кўрган пайтларида бу қадар хилма-хил ва мароқли машғулотлар йўқ эди...

— Бундай шароитлар ҳам йўқ эди-да: ахир. — деди кулиб капитан.

Ҳа, Қибрайдаги ажойиб база команда ихтиёрига топширилди — унда иккита футбол майдони, усти ёпиқ манеж, кучни қайта тиклаш маркази, методика кабинетлари бор. Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг футбол кафедраси. республика даволаш-физкультура диспансери команданинг яхши спорт формасига эришишига ва шу формани доимо сақлаб туришига ёрдам беради.

Бундан ташқари команда кенг миқёсда йўлга қўйилган оммавий футболга, болалар ва ўсмирлар спорт мактабларига, иккинчи лигада қатнашувчи коллективларга таянади. Бир вақтлар «Пахтакор»га Геннадий Красницкий. Биродар Абдураимов. Баҳодир Иброҳимовларни етиштириб берган Сергей Артемович Арутюновнинг машҳур мактаби таълимини олган йигитлар республиканинг асосий командаси составида яна пайдо бўлганига бу ердагилар қувонишмоқда. Бу йил ўн тўққиз яшар дарвозабон Анвар Рашидов шу мактабни битириб, командага келди. «Хива» командаси яна бир дарвозабон — Вячеслав Томилинни «Пахтакор»га йўллади.

Республиканинг бош командаси учун резерв тайёрлаш — барча клуб командалари ва мастерлар коллективларининг фахрли бурчидир. Чунки шу коллективларнинг ўғлари ҳам Тошкентнинг «Пахтакор» тажрибасига таянадилар. Тошкент «Пахтакор»и шу пайтгача етиштириб берган ўнлаб тренерлар турли командаларнинг мураббийлари бўлиб ишламоқдалар. Бу жиҳатдан олганда «Пахтакор»га истеъдодли футболчилар — Шариф Файзиев ва Бахтиёр Мажидовларни йўллаган Самарқанд «Динамо»си мақтовга лойиқдир. Бахтиёр В. Гранаткин номидаги халқаро турнирда мамлакат иккинчи ўсмирлар командаси составида жиддий синовдан ўтди. Биринчи терма командада эса ўзбек футболининг яна бир вакили, республика спорт мактаб-интернатида тарбия олган Фахриддин Исломов ўйнади.

Ветеран Александр Яновский ва юқорида номлари тилга олинган Тошкент спорт мактабларининг талабалари билан бирга Киев Армия спорт клубидан «Пахтакор»га ўтган Вадим Шевченко дарвозабонлар сафига қўшилди, у Совет Армияси сафидан бўшаб келди.

Ҳимоя чизиғи анчагина мустаҳкамланди. Бу чизиқда яна Геннадий Денисов, Мустафо Белялов, Алексей Петрушин, Ислом Аҳмедов, Ҳусан Бойметов, Андрей Медянскийлар ўйнайдилар, уларнинг ёнида Ленинград «Зенит»идан таклиф этилган Сергей Бондаренко билан Валерий Якимцовлар майдонга тушадилар.

Ярим ҳимояда Андрей Якубик, Владимир Кухлевский, Дмитрий Огай, Игорь Семенко, Игорь Иванов, Василий Постнов, шунингдек Свердловскнинг «Уралмаш» командасидан келган Александр Журавлевларни кўрамиз. Марат Кабаев, Константин Новиков, Нуритдин Амриев, Олег Пак, Игорь Поваляев, Виталий Жилкинлар ҳужум чизиғини ташкил этадилар.

«Пахтакорчи» деворий газетасининг редактори Геннадий Денисов унинг навбатдаги номерини тайёрламоқда. Ҳар бир расмда, ҳар бир мақола ёки хабарда асосий масала — коллективни, «Пахтакор»ни олий лигада қарор топтиришга шай қилиш мавзуи сезилиб турибди.

Мавсум арафасида тренерлар кенгашининг йиғилишларида шу ҳақда гаплашиб олинмоқда. Душанбада ўтказиладиган биринчи турнирда ҳал қилинадиган энг муҳим вазифалар муҳокама этилмоқда, чунки узоқ давом этадиган бутун мавсумдаги кайфият биринчи матчларнинг натижасига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади.

Т. ГОЛУБКИНА,
Е. ЕФИМОВ,
(ЎзТАГ мухбирлари).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон кубоги. 10.20 — Будильник. 10.50 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.50 — Здоровье. 12.35 — Тонгги почта. 13.05 — Қишлоқ янгиликлари. 14.05 — Музикали киоск. 14.35 — Фильм-спектакль. 17.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мульт-фильм. 19.25 — Музикали программа. 19.55 — Порлоқ келажакка чорла. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Китобхонлар билан учрашув. 23.25 — Концерт. 00.20 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Концерт. 9.40 — Биродарим. Бадиий фильм. 11.05 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 12.05 — Камалак. 12.35 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 13.30 — Кундан кунга. Телеспектакль. 14.35 — Концерт. 14.40 — Музикали абонемент. 16.30 — Бизнинг биография. 3-фильм. 17.40 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.10 — Эрмитаж. 18.40 — Қонькида югуриш. Европа чемпионати. 19.15 — Ерда, самода ва денгизда. 19.45 — Хоккей. Ижсталь — ЦСКА. 20.20 — Ҳайрли тун, кичкинтойлар. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Жарроҳлар. Бадиий фильм. 23.15 — Хоккей учрашувининг давоми.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Дилафрўзга тўрт ошиқ. Спектакль. 11.30 — Фонарик. 12.00 — Мульт-фильм. 12.15 — Қувноқ стартлар. 13.10 — Кичик воқеалар. Бадиий фильм. 14.15 — Ўзбекистон спорти. 14.45 — Реклама. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Биз рақсга тушамиз. 19.00 — Ахборот. 19.15 —«Оталар сўзи—ақлнинг кўзи»га келган мактублар. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Янги йил базми. Такрорий. 21.30 — Время. 22.05 — Базмнинг давоми.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

25 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Музикали абонемент. 10.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Ҳайвонот оламида. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Оналар мактаби. 16.40 — Бил ва уддала. 17.25 — Концерт. 17.35 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Биргаликда аҳил оиламиз. 19.05 — Тоғ чанғи спорти бўйича жаҳон кубоги. 19.25 — Мультфильм. 19.30 — КПСС XXVI съезди қарорлари —ҳаётга! 20.00 — Кинолавҳа. 20.10 — Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси. Бадиий фильм. 9-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Эстрада программаси. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Теннис. Европа биринчилиги. СССР — Финляндия.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Фан оламида. 10.05 ва 12.05 — Рус тили. 10.35 ва 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 11.05 ва 13.10 — АБВГДейка. 12.40 ва 13.40 — Музика. 14.10 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 14.55 — Совет тасвирий санъати. 15.25 — Физика. 15.55 — Тарих. 16.25 — Монументал пропаганданинг ленинча плани. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.00 — Музикали программа. 20.30 — Ҳайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Қиличбозлик. Халқаро турнир. 21.30 — Время. 22.05 — Фаратьев фантазиялари. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-I. 10.30 — Табиатшунослик. 10.50 — Қўғирчоқ фильм. 11.30 — Табиатшунослик. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.10 — Ўсмир ва қонун. 18.40 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Ганг дарёсининг қизи. Бадиий фильм. 23.35 — Бугун оламда нима гап?

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Ўқитувчилар учун консультация. 18.30 — Актёрлар ва роллар. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Олий математика. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

24 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Матлуба Дадабоева ва акаука Ваҳобовлар ижро этади. 9.15 — Табассум. 11.30 — Сиҳат-саломатлик радиожурнали. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Йўл бошида. 14.00 — Табаррук замин. 15.40 — Театр микрофон олдида. 18.15—Спорт программаси. 19.25 — Музикали салом. 20.15 — О. Қосимов ва Ғ. Тошматов қўшиқлари. 21.00 — Киприкдан ҳам нозик. 21.15 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Ўзбекистон Давлат телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамбли ижро этади. 23.15 — Бобир лирикаси.

25 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Публицист минбари. 12.10 —Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Енгил чолғу куйлари. 21.00 — Шу куннинг муҳим сиёсий воқеалари. 21.10 — Давра суҳбати. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Чароғон кечалар. 23.15 — Дам олиш концерти.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИНИНГ СИРДАРЁ РЕФРИЖЕРАТОР ВАГОН ДЕПОСИГА

ҳамма мутахассисликлар бўйича

3, 5 разрядли слесарлар, 3-5 разрядли сувоқчи-бўёқчилар, газ-электр пайвандчилар, ҳаракатдаги составда ишлаш учун рефрижераторли секцияларнинг механиклари, бошлиқлари.

КЕРАК

Депо ишчилари темирйўлчилар учун белгиланган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар, узлуксиз ишлагани учун қўшимча ҳақ тўланади.

Депо цехида ишловчи ишчиларга бир йил ичида турар жой берилади.

Ишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (нусхаси), оиласи ҳақида справка, 8 дона фотосурат (3х4 см.).

Мурожаат учун адрес: Сирдарё шаҳри.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/I да **Баланд қоядаги аёллар,** 26/I да —**Гурунг,** 27/I да **Ганг дарёсининг қизи,** 28/I да **Нодирабегим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/I да **Ишонмасанг ўламан,** 25/I да **Дилафрўзга тўрт ошиқ,** 27/I да **Гулсара,** 28/Iда **Кулги кечаси** (билетлар сотилган).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/I да **Баланд дорга осилма,** 26/I да **Сокин тонглар,** 27/I да **Зада бўлган пайғамбар,** 28/I да **Отасининг қизи.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа «ПАҲЛАВОН ВА ШЕР»** аттракциони (13, 16, 19.30).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқ хўжалиги — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-45, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 20. 10